

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

**(10-49) - SAĞLIK ÇALIŞANLARINA YÖNELİK ARTAN ŞİDDET OLAYLARININ
ARAŞTIRILARAK ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA
KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

5 Aralık 2012 Çarşamba

**(10-49) - SAĞLIK ÇALIŞANLARINA YÖNELİK ARTAN ŞİDDET OLAYLARININ
ARAŞTIRILARAK ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA
KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

5 Aralık 2012 Çarşamba

_____0_____

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonu'nun aile hekimlerine yönelik sözel veya fiziksel anlamda şiddet hadiselerine ilişkin sunumları	1:31

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:31
Dr. Murat GİRGİNER (AHEF Yönetim Kurulu Başkanı)	1, 3:6, 11, 27:29, 31
Mehmet Hilal KAPLAN (Kocaeli)	1:2, 8, 11:12, 19:20, 25
Candan YÜCEER (Tekirdağ)	2, 12, 20:21
Kadir Gökmen ÖĞÜT (İstanbul)	2:3, 12, 26
Dr. Kazım TIRPAN (AHEF Bilimsel Araştırma Komisyonu Başkanı)	6:8
Dr. Şenol ATAKAN (AHEF Yönetim Kurulu Üyesi)	8:11, 29:30
İlknur İNCEÖZ (Aksaray)	8:9, 11, 24, 27

Ali ÖZ	(Mersin)	12:16
Muzaffer YURTTAŞ	(Manisa)	13, 16:17
Nurettin DEMİR	(Muğla)	14, 17:18, 31
İsmail TAMER	(Kayseri)	14, 15, 16, 21:22
Kemalettin AYDIN	(Gümüşhane)	15:16, 25:26
Muhammed Murtaza YETİŞ	(Adıyaman)	18:19, 26, 29, 31
Aytuğ ATICI	(Mersin)	22:24
Cemalettin ŞİMŞEK	(Samsun)	26:27, 30:31

Açılma Saati: 12.13

Kapanma Saati: 13.50

BİRİNCİ OTURUM

5 Aralık 2012 Çarşamba

Açılma Saati: 12.13

BAŞKAN: Necdet ÜNÜVAR (Adana)

BAŞKAN VEKİLİ: Mustafa BALOĞLU (Konya)

SÖZCÜ: İsmail TAMER (Kayseri)

KÂTİP: İlnur İNCEÖZ (Aksaray)

_____0_____

BAŞKAN – Sağlıkta Şiddeti Araştırma Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli konuklarımız, değerli uzman arkadaşlar ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. İyi bir hafta olması dileğiyle toplantıyı açıyorum.

Birazcık gecikmemin sebebi -kusura bakmayın- geçen hafta hayatını kaybeden Mine kardeşimizin ablasıyla konuştum, biraz da telefon görüşmesi uzayınca o sebeple geç kalmış oldum. Özür diliyorum.

Tabii, Komisyonumuzun artık üçüncü ayını doldurmak üzeriyiz, bir ay uzatma aldık. Artık bundan sonra, belki biraz daha yoğun dinleme ve seyahatlerimizi, ziyaretlerimizi yapacağız ve rapor aşamasına gireceğiz. Raporla ilgili de yakında, önümüzdeki hafta veya ondan sonraki hafta üyelerimizle beraber bir toplantı yapalım, iskeletini oluşturalım şeklinde bir kanaatimiz var, onu sizlerle paylaşmış olayım.

Bugün Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonunu dinleyeceğiz. Aile hekimliği sistemi, artık birinci basamak sağlık hizmetleri sunumunda ön planda olan bir kurumsal yapı. Dolayısıyla, Komisyonumuzun gündemine zaman zaman aile hekimlerine yönelik de birtakım sözel veya fiziksel anlamda şiddet hadiseleri geliyor. Bugün de bu Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonunu dinleyeceğiz. 4 konuğumuz var ama bilmiyorum, 1 kişi mi sunum yapacak?

AHEF YÖNETİM KURULU BAŞKANI DR. MURAT GİRGİNER – 3 kişi.

BAŞKAN – Tamam. Toplam yirmi dakikalık filan bir sunum var, artık zamanınızı ona göre ayarlayın Sayın Başkan ve yardımcısı arkadaşlar. Ondan sonra da konuyla ilgili yoğun bir şekilde arkadaşlarımızın değerlendirmeleri olacak.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Başkanım, sunuma geçmeden bir dakika söz istiyorum.

BAŞKAN – Evet, tabii Sayın Kaplan, buyurun lütfen.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Komisyonumuz son süreçte sağlık çalışanlarına yönelen şiddet konusuyla ilgili araştırma ve bununla ilgili tedbirlerin alınması konusunda toplanıyor ama ne yazık ki sizin de içinde bulunduğunuz, acısını paylaştığınız sevgili meslektaşımız Doktor Melike Erdem'i yine bir "şiddet kurbanı" diye nitelendirebileceğimiz, dönem dönem de sunumu yapan arkadaşların ifade ettiği SABİM'le ilgili sıkıntıların taciz noktasında olduğu bir noktada, arkadaşımızın böyle bir eğilim sonrasında yaşamını kaybettiğinin acısını... Ailesine baş sağlığı dilediğimizi, konuşmaya geçmeden önce sadece anmak istediğimizi saygıyla bir kez daha belirtmek için bir dakika söz aldım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, ben teşekkür ediyorum.

Geçen hafta biz SABİM'i ziyaret ettik, keşke sizler de olabilseydiniz.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Ben olamadım.

BAŞKAN – Nurettin Hocam bir tek oradaydı.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Bu konuda benim de sizin gibi bilgi edinme şansım olabilirdi.

BAŞKAN – Tabii, evet.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ben de yetişemedim, geldiğimde araç gitmişti sanırım.

BAŞKAN – Çok iyi olurdu aslında. Tekrardan bile ziyaret edilebilir. Onunla ilgili de konuyu ayrıca, bence, şey yapabiliriz yani orada 3 AK PARTİ'den, 1 CHP'den, 1 de MHP'den arkadaşımız teşrif etmişlerdi o toplantıya. Belki biz yani SABİM'in yetkilisini çağırarak veya çağırmadan tekrardan gündeme getirebiliriz, konuşabiliriz, kendi aramızda da bunu da tartışabiliriz, bunu da ayrı bir gündem maddesi yapabiliriz. Onu da arkadaşlarımız not alacaklar.

Evet, buyurun arkadaşlar.

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Özür diliyorum Başkanım. Bir dakika da ben konuşabilir miyim.

BAŞKAN – Buyurun, konuşun. Sizin konuşmanız için satışım zaten.

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Tamam. Oda Başkanıyken de hastaneleri çok dolaşıyordum, orada da görüyordum, sadece SABİM değil, orada başhekim yardımcısı bir arkadaşımız da her zaman... Bu direkt hasta şikâyetlerini alan bir arkadaşımızdı yani tesadüfen de benim sınıf arkadaşımdı. Bir çay içmeye gittiğimizde, orada hastaların nasıl doktorlar üstünde tahakküm kurduğunu çok açık, net gördüm yani inanılmaz bir şey yani sadece SABİM olarak değil, orada başhekim yardımcısına da nasıl bir taciz uyguladıklarını gördüm ve artık o boyuta gelmişti ki hastanın yanında doktoru çağırıyorlar "Gel buraya, bak hastanın böyle bir şikâyeti var. Çay içiyormuşsun, beş dakika gecikmiş, bakmamışsın, sohbet ediyormuşsun." gibi, artık o düzeye varmış durumda, inanılmaz bir... Buna mobbing mi dersiniz, taciz mi dersiniz... Kuşkusuz haklı şikâyetler de var. Burada, SABİM'de dün görüştüğümüz insanlar şunu da söyledi: "SABİM'e çok teşekkür de geliyor." dediler. Bu teşekkürleri acaba bu doktorlara iletebiliyor muyuz? Bir de o da var yani onun için...

BAŞKAN – Hocam, sizden özel bir istirhamım olabilir mi?

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Tabii.

BAŞKAN – Bu SABİM’le ilgili konuyu konuşurken -Ahmet Bey not alalım- Sayın Vekilimizi de özellikle çağırırım.

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Memnuniyetle.

BAŞKAN – Hatta sağlık kökenli diğer arkadaşlarımızı çağırırım. Bir şey yapalım...

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Bir efsane oldu, şey olmaya başladı o.

BAŞKAN – Tabii, hepimiz bunu bence konuşalım.

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Evet, bu konuşmalar sizin sürenizden eksilmedi arkadaşlar.

Buyurun.

AHEF YÖNETİM KURULU BAŞKANI DR. MURAT GİRGİNER – Peki, öncelikle bu önemli konuda bizi de...

BAŞKAN – Kendinizi de tanıtırınız...

AHEF YÖNETİM KURULU BAŞKANI DR. MURAT GİRGİNER – Tabii ki. Ben Doktor Murat Girginer. Bursa’da aile hekimi olarak çalışıyorum. Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonu Yönetim Kurulu Başkanıyım 2011 22 Ekimden itibaren. Çok teşekkür ediyorum bizim de görüşlerimize değer verip buraya çağırdığınız için.

Kısaca, önce Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonunu tanıtmak istiyorum. Altmış il derneğimiz üye şu anda, 12.900 üye aile hekimimiz var. Avrupa Birliği bölgesinde -UEMO- Avrupa Birliği Aile Hekimliği Birliğine üyeyiz Haziran 2012’ den itibaren.

Ülkemizdeki durumu göstermek için böyle bir harita hazırladık. Üye olan derneklerimiz yeşil olanlar. Nüfus bazında yüzde 88,7’lik bir temsil gücümüz var, iller bazındaysa yüzde 74, altmış ilde bir temsil gücüne sahibiz. UEMO toplantısında, 16-17 Kasım’da, Berlin’deki toplantıya AHEF temsilcileri katıldılar. Şunun altını çizmek istiyoruz: Avrupa aile hekimleri politikalarına karar verici düzeyde katkıda bulunmaya başladık. Bu bizim için, ülkemiz için önemli bir şeydi. 22 Kasım 2012’de Sayın Sağlık Bakanımız Profesör Recep Akdağ’a yeni çıkacak yönetmeliklerle ilgili bir ziyarette bulunduk.

Kongremiz var aile hekimleri kongresi. Özellikle burada bizim bir aile olduğumuz ve birlik olduğumuzla ilgili bir simgemiz var birleşen eller ve çatı. Orada bir basın toplantısı yaptık, panel düzenledik. Özellikle şehit arkadaşımız Ersin Arslan’ın anısına bir salona ismini vermiştik, sonrasında bir hekime şiddet paneli ve arkasından basın toplantısı yaptık. Medyada bu haberler özellikle yer aldı, belki izlemiştinizdir.

Bazı önerilerimiz var tespitlerimizle ilgili. Bunlar şöyledir ki: Sağlık sisteminin şiddet sorununun aslında görünen parçası ve görünmeyen parçası var. Kamuoyuna yansıdığı kadarıyla şiddetin çoğunlukla hastanelerde ve acil servislerde olduğu düşünülüyor. Oysa, birinci basamakta kolay

ulaşılabilen ve hastayla sürekli karşı karşıya kalan hekimlerin farklı bir sorunu var. Aslında biz de şiddete maruz kalıyoruz ve bu şiddetin özelliği de sözel şiddet. Bizler sözel şiddetin aslında fiziksel şiddete yol açacak altyapıyı oluşturduğunu düşünüyörüz çünkü yapılan sözel şiddet karşısında hekimlerin çoğu bir şiddet bildiriminde bulunmuyorlar. Karşı tarafta da -karşı taraf demeyeyim- hastalarda da ve hasta yakınlarında bununla ilgili yapılan şiddetin cezasız kalmasıyla ilgili bir öngörü geliyor ve bilinçaltından daha farklı bir boyuta, fiziksel şiddete varan yönelmeler olabilir. Dolayısıyla, bizler öncelikle küçük sözel şiddetlerin ceza alması gerektiğini düşünüyörüz ki büyük fiziksel şiddetlere yol açılmaması için, kuralların net konulması gerektiğini düşünüyörüz.

Hastaların hakları ve sorumluluklarını tespitimiz: Hastalar, haklar ve sorumluluklarını bilmiyorlar. Eskiden sağlık karnelerinde, hastaların sağlık karnesini başkasına kullanmasıyla ilgili notlar vardı ve önünde onları okuyup bilgilendirebiliyorlardı ama uzun süredir TC kimlik numarasıyla hastalar giriş yapıyor, sağlık kuruluşlarında ve Sosyal Güvenlik Kurumunun ya da uyması gereken sağlık kurallarının ne olduklarını, sorumluluklarını bilmiyorlar. Dolayısıyla, bizi en çok rahatsız eden ve sözel şiddete sebep olan şey, hastaların uygunsuz, yasal olmayan isteklerini dile getirmeleri. Bizler bunu ifade ettiğimiz zaman karşılığında “Diğer hekimler yapıyor ama siz niye yapmıyorsunuz? İsterseniz yaparsınız, sonuçta bir imzanıza bağlı.” gibi sözel şiddetle başlayan sıkıntılar yaşamaya başladık.

Sağlıkta şiddet yasaının çıkartılması ve cezaların caydırıcı olması gerektiğini düşünüyörüz. Özellikle sağlık hizmetinde fiziksel koruma önlemlerinin hastalarla hekimler arasında bir bariyer oluşturacağının farkındayız ve bunu savunmuyoruz. Bizler hastaların birinci elden sorumluluğunu alan, onları iyileştirmeye çalışan ve bu kutsal mesleği yapan hekimleriz. Dolayısıyla, arada bir bariyer olmasının, güvenlik önlemlerinin artırılmasının burada bir kutuplaşmaya yol açacağını düşünüyörüz. Dolayısıyla, bir şiddet yasaıyla yaptırımların net bir şekilde ortaya konması gerektiğini düşünüyörüz.

Hasta-hekim hakları ve 184 hattı SABİM’le ilgili bizim de söyleyeceklerimiz var. Vatandaşlarımıza hasta haklarının doğru bir şekilde anlatılmadığı ve haklarının yanında sorumlu olduklarını bilmedikleri için karşılanmayan, yasal olmayan istekleri neticesinde hemen 184’ü arayarak bizleri de şikâyet ediyorlar. Aslında 184 hattından bize yansıyan bireysel savunmalar oldukça fazla. Bunları nasıl özetleyebiliriz? Örneğin, yasal olmayan bir isteğini 184 hattını açıp direkt olarak “Ben komşumun ilacını karneme yazdırmak istedim ama hekim yazmadı.” diye şikâyet edenler oluyor. İşin kötüsü, 184 tarafından bununla ilgili müdürlüklerimize verilen bildiri nedeniyle biz savunma vermek durumunda kalıyoruz yani aslında suçun kimin tarafından yapıldığı itiraf edildiği hâde -karşıdaki kişi, 184’ü arayan kişi tarafından- biz soruşturmaya muhatap olmak zorunda kalıyoruz. Bu, bizim hem motivasyonumuzu düşürüyor hem de sıkıntımızı ortaya çıkartıyor. Dolayısıyla, bizim bir önerimiz var: 184 hattında başvuruları karşılayan kişilerin kanun ve yönetmeliklere hâkim olması sağlanmalı ve gelen şikâyetleri değerlendirip haksız yapılan şikâyetin hekime yansımasını engellemeliler ve başvuru sahibinin anında haksız olduğu vurgulanacak şekilde bildirim yapmalılar yani “Evet, siz burada haksızsınız. Hekiminizin bu talebinizi karşılaması yersiz, kanun ve yönetmeliklere göre bunu

yapmaması gerekiyor.” diye bir geri bildirim alması gerekiyor çünkü 184’ ü arayan ve şikâyetini bildiren herkes “Evet, bakın, nasıl şikâyet ettim, haddini bildirdim hekimin.” gibi bir pozitif kazançla bir öngörü kazanıyor kendisine.

Basın yoluyla da özellikle sağlık çalışanlarına şiddeti arttıran bazı yapılanmalar var. Örneğin, bazı dizilerde hekime silah zoruyla gidip “Bu hasta yaşayacak, yaşamazsa sizi vururum.” gibi bazı söylemler oluyor. Bunlar da ne yazık ki hekime yapılacak şiddetle ilgili hastaların, kişilerin eşliğini düşürüyor. Dolayısıyla, orada öğrenilmiş olan kötü davranışları bize karşı savunmaya başlıyorlar, bize karşı yapmaya çalışıyorlar. Bu tür dizilerin yayından kaldırılması gerektiğini düşünüyoruz ya da bunların uyarılarak para cezası verilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bunun bir ötesini düşünürsek, özellikle hekimlerin kaybedilen saygınlığı ve değerini, itibarıyla ilgili, hastaların hekimlerle karşı karşıya olmaması gerektiğiyle, yan yana olması gerektiğiyle, dizilerde hekimin önemini ve değerini arttıran senaryoların olması gerektiğini, dizilerin içine bunların yerleştirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Sağlıkta dönüşüm net olarak açıklanmadığı için örneğin, SGK’ nın geri ödeme kurumunun tebliğleriyle ilgili aile hekimlerinin yapamayacakları, birinci basamakta bazı ilaçların sunumu var. Bunlarla ilgili de biz hastayla karşı karşıya geliyoruz “Niye yazmıyorsun, ne yapıyorsunuz?” gibi. Dolayısıyla, bu geri ödeme kurumlarının yapmış olduğu açıklamaların, bilgilendirmelerin halka net bir şekilde açıklanması gerektiğini düşünüyoruz. Aynı zamanda, geri ödeme kurumunun son dönemde, özellikle aile hekimlerinin reçete yazma merkezi olarak gösterilip hedef gösterilmesi ve sağlık harcamalarının asıl sebebinin aile hekimleri olduğunun gösterilmesinin de yanlış olduğunu, yanlış yönlendirmelerin halkın gözündeki itibarımızı düşürdüğünü net bir şekilde ortaya koymak istiyoruz. Bizler, sonuçta halkın sağlığı için gereken ilaçları yazan ve reçeteyi düzenleyen, tedaviyi düzenleyen hekimleriz ama burada, birinci basamakta aile hekimlerine yönelik bir hizmet sunum talebi var çünkü artık kişiler, bireysel olarak birinci basamakta sorumluluğunu kendisinin aldığı ve birebir ulaşabildiği hekimlerle karşı karşıya. Dolayısıyla, birinci basamaktaki reçete sayısı ve poliklinik sayısının artması çok doğal bir şey, zaten birinci basamağın görevi de ikinci, üçüncü basamağın yükünü azaltmalıdır diye düşünüyoruz.

Sonucu olarak, tıp mesleğinin tüm topluma doğru şekilde anlatılması gerekiyor. Saygıyı artırmamız gerektiğini düşünüyoruz, özellikle ilköğretimden başlayarak hastaların nasıl başvurusu gerektiğini ve hastaların idamesiyle ilgili bilgiler verilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Hastaların özellikle “istediğim ilacı yazdırma” diye bir olaylarının olmadığı kesin, net bir şekilde ortaya konulmasını istiyoruz çünkü biz bu kuralları koyduğumuz zaman şiddete maruz kalan taraf oluyoruz ve bizim arkamızda ne SGK ne de il sağlık müdürlükleri bulunuyor. Dolayısıyla, birçok arkadaşımız bu fiziksel ve sözel saldırılara, başvurulara maruz kalmamak için çoğu uygunsuz istekleri mecburen yerine getirmeye başlıyorlar. Biz bunu savunmuyoruz tabii ki ama bunun da bir şekilde hastaları bilgilendirmesi gerektiği konusunda hemfikiriz.

Özellikle randevulu çalışma sistemini benimsemek gerektiğini düşünüyoruz ve hekimin sadece poliklinik yapma, muayene etme gibi görevlerinin olmadığını da net bir şekilde hastalara anlatılması, bizim de dinlenme saatimizin, bir çay, kahve saatimizin ya da bir tualete, lavaboya gitme ihtiyacımızın olduğunu net bir şekilde hastanın bilmesi gerekiyor çünkü hastalarımız ne yazık ki on saniye beklenmeyle ilgili öngörülerini ve bilinçaltılarında oluşan hekime şiddetle ilgili kolaylaştırıcı sebeplerden ötürü hemen bize karşı tepkilerini dile getirmeye başlıyorlar. Bu bizi çok üzüyor.

Ben konuşmama burada son vermek istiyorum. Bizim Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonunun Bilimsel Araştırma Komisyonunun hekime şiddetle ilgili, Ersin Arslan kardeşimizin şehit edilmesinden sonra yapmış olduğu bir araştırma var. Onunla ilgili Kazım Tırpan, Bilimsel Araştırma Komisyonu Başkanımıza söz vermek istiyorum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, teşekkürler.

Buyurun, Sayın Tırpan.

AHEF BİLİMSEL ARAŞTIRMA KOMİSYONU BAŞKANI DR. KAZIM TIRPAN – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; ben Eskişehir’de aile hekimliği yapan bir halk sağlığı uzmanıyım. Federasyonumuzun Bilimsel Araştırma Komisyonu Başkanıyım.

Ocak ayında belli araştırmalar yapmak için Komisyonumuzu kurduk, arkasından da Ersin Arslan’ın katli haberinden sonra biz “şiddet konusuna da eğilim” kararıyla bir çalışma başlattık. Tabii, bu çalışmadan önce dünyada durum nedir, onu değerlendirdik. Dünya Sağlık Örgütü, Dünya Çalışma Örgütü ve Hemşireler Birliğinin 2002 yılında bir raporu var. Bu raporda, yüzde 3-17’sinin fiziksel şiddet; yüzde 27-67’sinin sözel; yüzde 10-23’ünün psikolojik; yüzde 0,7-8’inin cinsel içerikli; yüzde 0,8-2,7 etnik şiddetin olduğunu tespit etmişler.

Türkiye’de de yapılan bir sistematik değerlendirme var. 1999-2010 yılları arasında 29 çalışmayı incelemişler. Burada da yüzde 50 civarında şiddete maruziyet gözüküyor.

En son eriştiğimiz çalışmalardan bir tanesi, Psikiyatri Hemşireleri Derneğinde yayınlanan... 2011’de 270 sağlık çalışanını çalışmaya almışlar. 2009-2010 yıllarında yüzde 76 bir şiddete toplamda maruziyet bulmuşlar.

Bütün bu çalışmaları dikkate aldığımızda, şiddetin sağlık çalışanlarında diğer mesleklerden daha fazla olduğunu, sözel şiddet oranının -beklendiği gibi- diğerlerinden çok daha fazla olduğunu -ama önemli bir bulgu, birçok çalışmada bu var- bunların, bu şiddet olaylarının kayıt altına alınmadığını tespit etmişler.

Biz de bu konuda, bu bilgilerden sonra bir çalışma başlattık. Ersin Arslan’ın öldüğü gün bu çalışmayı planlamıştık ve 24 Nisan-9 Mayıs gibi, hızlı bir şekilde verilerimizi elektronik ortamda topladık. 643 aile hekimini analize aldık bu çalışmada. 704 kişilik bir katılım vardı ama aile hekimi olmayan ve hekim olarak görev yapmayanların sayısı düşük olduğu için analize almayı uygun görmedik.

Anketi dolduranların yüzde 60' ı erkek, yüzde 39' u kadındı. 62 ilden katılım oldu. Ortalama poliklinik yapma süreleri 15 yıldır bu çalışmaya katılanların ve aile hekimliğinde çalışma süreleri 2,7 yıldır. Burada temel tespitimiz, birçok konuda, birçok alanda şiddeti sorguladık, tanıklıklarını sorguladık, iş yerinde, dışarıda maruziyetlerini sorguladık ama toplamda yüzde 59' unun şiddete maruz kaldıklarını gördük. İstatistik bir fark bulamadık ama kadınlarda sayısal olarak biraz daha fazla şiddet vardı.

Bu saldırıların yüzde 33' ünün hekimin tek başına poliklinikte olduğu durumda gerçekleştiğini ve saldıran profilinin çoğunluğunun erkek ve orta sosyoekonomik sınıftan olan kişiler olduğunu gördük. Bizim aile hekimliğinde "misafir hasta" diye bir kavramımız var. Yine, istatistik bir fark bulamadık ama misafir hastaların sayısal olarak biraz daha saldırıda fazla olduğunu gördük.

Tabii, şiddete başvuranların bu konunun kayıt altına alınmaması ve bildirilmemesi konusunda bir durumu var. Örneğin yüzde 60' ı hiç bildirilmemiş, yüzde 23' ü polise, savcılığa bildirilmiş, yüzde 14' ü üst kuruma bildirilmiş. Bu bildirilen 90 kişiden 20' si ceza almış, 35' inin süreci devam ediyor, 14' ünün de soruşturmaya gerek olmadığı kararı verilmiş, 13 kişi de şikâyetini geri almış. Ama, üst kuruma bildirilen şikâyetlerde görüyoruz ki 55 tane şiddet olayından sadece 1 tanesinde şiddet uygulayan ceza almış.

Katılımcıların görüşlerini sorduk, beklentilerini sorduk. Mesela yüzde 98' i -ağırlıklı çoğunluğu- şiddetin arttığını, yüzde 98,3' ünün de daha da artacağını düşündüğünü bulduk. Yüzde 83,7' sinin -burada, tamamen ve kısmen şıklarını birleştirerek- çalıştıkları kurumda kendilerini güvende hissetmediklerini bulduk.

Bu da süreci gösteren bir grafik. En üstte kırmızıyla görülen, yüzde 60' ı şiddet görmüş; aşağıda, yüzde 60' ı bildirmemiş; bildirilenlerden de yüzde 16' sı sadece ceza görmüş.

Bir başka grafik. Biz hekimlere sorduk: "Sizce şiddet görmenizin nedeni neydi?" Onlar bunu, saygısızlığa, bilgisizliğe, hastanın kurumsal kurallara uymaması ve hastanın uygunsuz talebi gibi nedenlere bağladılar; bir taraftan da "Peki hastanın görüşü neydi size şiddet uygulamada?" diye sorduğumuzda da "İstediğimi yapmadı, görevini yapmadı, saygısızlık ettiği." şeklindeydi. Bu iki durumun kesiştiği noktada görüyoruz ki hastanın kendi isteği, talep ettiği şey aslında uygunsuz bir hizmet talebi, gerek kanunsuz gerek etik değerler dışında bir talebinin olması ve hekiminin bunu gerçekleştirmemesi şiddet nedeni olarak görülüyor.

Biz tabii öncesinde bazı nedenleri kendimiz oluşturup bunu anket grubuna sorduk: "Sizce hastalar neden şiddete başvurur?" Güç kullanarak istediğini alabileceğine inanmaları yüzde 76, bu haberlerden etkilenmenin yüzde 47, uygulanan politikalardan dolayı yüzde 89 gibi, öne çıkan nedenler oldu.

"Peki, sizce şiddeti önlemek için ne yapalım?" diye sorduğumuzda hekimlere, medya kuruluşlarında sağlık çalışanlarına saygı ve sevginin özendirilmesi gerektiği, kurumlarda yeterli güvenlik öneminin alınması gerektiği, bunlar yüzde 70' lerde, saldırganlara ağır cezalar verilmesi yüzde 94' le, uygunsuz istek içeren başvuruların bildirilerek yaptırım uygulanması gerektiği yüzde 88' le ve

Sağlık Bakanlığının ve sağlık yöneticilerinin çalışanlara destek olması gerektiği yüzde 88'le yine öne çıkan nedenlerden oldu.

Ben, sabrınız için teşekkür ediyorum.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Son veriler var mı bu şeyde?

AHEF BİLİMSEL ARAŞTIRMA KOMİSYONU BAŞKANI KAZIM TIRPAN – Var tablonun içinde, sunumun tamamı şeyde var.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Biz de yok yani...

AHEF BİLİMSEL ARAŞTIRMA KOMİSYONU BAŞKANI KAZIM TIRPAN – Tablolar...

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Tablolar yok.

AHEF BİLİMSEL ARAŞTIRMA KOMİSYONU BAŞKANI KAZIM TIRPAN – Tamam, anladım.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Önemli hepsi bunların. Temin etme olanağımız varsa şimdiden isteriz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Tırpan.

Evet...

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – İyi günler efendim.

Aksaray'da aile hekimliği yapmaktayım.

Sayın Başkanım ve komisyon vekillerim, arkadaşlarımız sundu, ben de daha kısa tutmaya çalışacağım.

BAŞKAN – Sayın İncoöz'e özel bir selam vermenizi beklerdik Sayın Atakan.

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Vallahi, esasında, evet, şey yaptım. Sayın vekilime biz ayrıca Aksaray olarak teşekkür ediyoruz. Gerçekten orada da...

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Selam verdi...

BAŞKAN – Kayda girmediği için ben, yoksa... Yani, göz teması kayda girmiyor.

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Aksaray'da da gerçekten bize verdiği değerle, sağlığa gösterdiği... Bizzat ziyaret ederek sorunlarımızı, sıkıntılarımızı dinledi. Ben gerçekten örnek bir vekil olarak göstermek istiyorum.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Estağfurullah...

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Benim iş yerime kadar geldi. Doktor hanımlardan, bizlerden şiddetle ilgili görüşlerimizi bizzat orada da aldı.

BAŞKAN – Yalnız son bir hafta, on gün içinde geldiyse sayılmaz bu.

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Yok, daha önce geldi.

BAŞKAN – Önceden geldiyse tamam.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Üç ay oldu.

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Yok, daha önce geldi. Gerçekten üç ay oldu.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) - Komisyon ya yeni kuruldu ya da kurulma aşamasındaydı.

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Evet, aynen öyle.

BAŞKAN – Yani, sizi davet ettikten sonra geldiyse sayılmaz.

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Biz sayın vekilimizle sürekli görüşüyoruz, sağ olsun.

BAŞKAN – Peki...

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Çok teşekkürler.

Sayın Başkanım çok dile geldi. Biz de SABİM'i bir yönüyle -ben Hukuk Mevzuat Komisyonu Başkanı ve Koordinatörü olarak federasyonun- SABİM'i bir konu hakkında da sizlerle konuşmak istedik. SABİM normalde -esasında çok güzel bir olay- Sağlık Bakanlığı İletişim Merkezi olarak kuruldu. Burada, özelliklerinde, sağlık hizmetlerinden, niteliğinden dolayı, etkili bir iletişim sürecinin zorunlu olduğu bilinciyle sağlık hizmetlerini planlayıp yönetenleri, sağlık hizmetlerini sunanları, yararlananları uzlaşmsal bir platforma taşımak suretiyle sağlık sisteminde etkili iletişim sağlamayı amaçlıyordu. Esasında iletişim faktörleri çok önemli, şiddette de önemli, hayatımızın her parçasında olduğu gibi. Fakat, SABİM'in geldiği noktada, gerçekten, biz sağlık çalışanlarına karşı bir mobbing olduğunu düşünüyoruz. Mevcut Hükümet döneminde hasta hakları doğru olarak belli bir yere getirilmeye çalışıldı ama çalışanın, sağlık çalışanlarının haklarının da aynı oranda gözetilmesi lazımdı. Sınırsız bir özgürlük olarak algılayanlar oldu toplumda bunu belki de. Onun için, istemediğimiz olaylarda son dönemde artmalar meydana geldiğini düşünüyoruz.

Biz, SABİM'in de şikâyetleri değerlendirme ve işlem yapmada hukuksuz olduğunu düşünüyoruz çünkü bununla ilgili, çok açık, 4483 sayılı Yasa var. Özellikle biz, aile hekimlerine de bu yasanın uygulanması gerektiğini düşünüyoruz. Yani şikâyet yazılı, adı, soyadı, tarihi, imzası açık bir şekilde alınıp yapılmalı fakat SABİM'de, ne kadar olsa, yüzde 4 de olsa şikâyet işleme konuluyor.

BAŞKAN – Yüzde yarım...

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Başkanımın da dediği gibi... Yüzde 4 diye bizde rakam vardı ama, doğrudur Sayın Başkanım. Ne kadar az olsa da uygunsuz bir istek için bile il müdürlüklerimiz ya da ilgili birimler arıyor. Bu da emin olun, ciddi bir tedirginlik, motivasyon düşmesine ve bir mobbinge yol açıyor. En son talihsiz olayda da, doktor hanıma da "Allah rahmet eylesin." diyoruz. Bu SABİM'e, biz federasyon olarak da bir örnek vaka üzerinde bir dava açtık hukuk büromuz olarak çünkü tamamen SABİM'e yapılan şikâyetten dolayı bir ceza puanı aldı bir arkadaşımız. O anlamda hukuksal şeyimiz de devam ediyor. Anayasa Mahkemesinde -kanun koyucu tabii şikâyeti belirlemiş- bu konu, 4483, Anayasa Mahkemesine gittiğinde de aykırı bulunmamış yani şikâyet edenin çok açık olarak sebepleriyle şikâyet etmesi gerektiğine inanıyoruz. SABİM'in bu konuda daha duyarlı davranmasını bekliyoruz.

Ben -burada tabii değerli hukukçularımız var- bana hukuki olarak neler sorulduğunu da komisyonumuza da sordum. Diğer tutuklama konularında... Bize, federasyon olduğumuz için bütün Türkiye'den, bana da başkan olarak talepler gelebiliyor. Sözel ya da fiziksel şiddete maruz kalan arkadaşlarımız olabiliyor. Emin olun, başsavcılara kadar ulaştığım zamanları biliyorum ama tutuklama kararı alması çok zor oluyor bunların. Yasalarla biz bazı şeylerin desteklenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Ben bir doktor hanımın iki gün üst üste tehdide maruz kaldığını, neredeyse fiziksel sonuca kaldığını ve ilk gün biz aradığımız hâlde kaldığını biliyorum. Bu konularda da kanunda, özellikle tutuklama kanununda, 100'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında, sanık tarafından tanık, mağdur veya başkaları üzerinde baskı yapılması, girişiminde bulunması konusunda kuvvetli şüphe oluşuyorsa tutuklama kararı verilmesi yönünde hüküm bulunmaktadır. Ancak, görevi başında sağlık çalışanını yaralayan ve ölümle tehdit eden kişilerin hekim ve olayın şahitlerine baskı yapma ihtimalini mahkemeler yok saymakta ve sanığın tutuklanması yönünde kanaat göstermemektedir. Bunu biz bizzat yaşıyoruz. Kasten yaralamada da, basit tıbbi müdahaleyle giderilebilecek ölçüdeyse cezanın sınırı bir yıl, bu suç kamu görevlisine karşı işleniyorsa yarı oranında artırılıyor. Bu bir yıldan fazla olan suçlarda hapis cezası kararı verilebilmekteyken pratikte mahkemeler bu yönde kanaat göstermiyorlar. Caydırıcı olduğunu düşünüyoruz. Biz bu maddelere, özellikle 100'üncü maddeye "görevi başında sağlık çalışanını yaralama veya tehdit etme" ibaresinin de eklenmesi talep ediyoruz. Başka meslek örgütlerimiz zaten ceza artırımlarından bahsetti. Bu sayede bir caydırıcılık olmasını bekliyoruz. Sağlık çalışanları bir özel hizmet üretiyorlar çünkü. Biz aramızda konuşurken İngiltere'de otobüs şoförlerini örnek veririz. Camlarının arkasında özel yasaları vardır -dokunulmazlık gibi- görevi başında müdahale edilmemesine yönelik; daha fazla ceza alacağını bilir onu rahatsız eden. En azından toplumda da böyle bir caydırıcılığın olmasını bekliyoruz. Hafifletici nedenlerin devreye sokulmaması, ceza artışına gidilmesi caydırıcılık açısından önemli diyorum.

Çok teşekkür ediyoruz bu fırsatı verdiğiniz için, sağ olun.

BAŞKAN – Biz de çok teşekkür ediyoruz.

Herhâlde bitti değil mi sunumlarımız?

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Bitti, ben özetini aktardım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz değerli arkadaşlar. Zahmet edip geldiniz ve sunum yaptınız.

Ben tabii konuyu tartışmaya açacağım ama bir iki tane notum var. Notları yanlış almadımsa onları da soracağım. Bu "Anayasa Mahkemesi tarafından aykırı bulunmadı." dediğiniz şey nedir Sayın Atakan?

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Efendim, 4483 sayılı Yasa uyarınca, şikâyet yazılı yapılmalıdır. Ben hemen okuyayım, bu husus son derece önemli. Kanun koyucu vatandaşa hak arama özgürlüğünün ayrılmaz bir parçası olan şikâyet hakkını tanımıştır. Ancak gene kanun koyucu bu hakkın rastgele kullanılmasına da izin vermemiştir. Bu düzenlemeye göre, soyut,

havadan sudan sebeplerle şikâyetle bulunamaz; şikâyet dilekçeleri somut bir iddiaya dayandırılmalıdır; bu özellikleri taşımayan dilekçeler işleme konulamaz. Oldukça katı görünen bu düzenleme 2004 yılında Anayasa Mahkemesine götürüldü ancak Anayasa Mahkemesi bu uygulamayı Anayasa'ya aykırı bulmadı efendim. Devamı da var.

BAŞKAN – Peki, onu alırsız.

Bir de Sayın Girginer, “'Komşumun ilacını yazmadılar' diye şikâyet ediliyor.” diye kayda girdi. Elinizde bir vesikası var mı onun, belgesi? Onu alalım.

AHEF YÖNETİM KURULU BAŞKANI MURAT GİRGİNER – Vesikası yok ama arkadaşlarımızın başına gelenlerden ben hemen bir bilgi alıp size iletebilirim.

BAŞKAN – Lütfen, o bilgiyi alalım çünkü SABİM’de her şey kayda giriyor yani hem sözlü olarak hem yazılı olarak kendileri yazıyorlar. Onun takibini yapalım.

AHEF YÖNETİM KURULU BAŞKANI MURAT GİRGİNER – Peki...

BAŞKAN – Yani, öyle bir şeyin muhal, imkânsız olması gerekir.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Aynı zamanda ihbar oluyor bu, karşı taraf açısından.

BAŞKAN – Tabii, ihbar yani. Şimdi, bir hekim, bir başkasının ilacını bir başka karneye yazamaz, bu suçtur yani bu hangi şeye girer bilmiyorum, Kabahatler Kanunu’na mı girer?

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Uygunsuz rapor istekleri, şeyler...

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Kendi kendini de ihbar etmiş oluyor.

BAŞKAN – Tabii, böyle bir şey... Kendi kendini de ihbar... Yani, şimdi, yaşıyorsa bunları görelim.

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – “Rapor vermedi.” diye benim başıma bile geldi Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hayır, bunları görelim.

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Vatandaş arayıp “Çocuğuma rapor vermedi.” diye...

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Çok eski uygulamaların hâlâ devamı yönünde algılandığı için...

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Tabii, tabii... Yani, “Nedir bu şikâyet?” diye soruyorlar yani...

BAŞKAN – Tamam...

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ ŞENOL ATAKAN – Belgesini, telefon konuşmasını benim kayda almam lazım ama...

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, iş yeri hekimliğinde, ana firma taşeron şirketlerle çalışmayı istiyor. Taşeron şirket de sayısı 50’ nin altında olmayınca hekim sözleşmesi yapmıyordu ama bunların sağlıktan yararlanması için iş yerine gelen hekimin reçete yazmasından ya da

iki güne kadar istirahat verebilme olanağından yararlanması için, sigortaya göndermemek adına, diyor ki: "Sen bu taşeron şirketteki kişilerin ilaçlarını benim asıl şirketteki kişilerin üzerine yaz, ben aldırırım, sen karışma." İş yeri hekiminin de böyle bir talepleri, şikâyetleri olmuştu süreçte.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bu talepler yeni değil tabii ki, her zaman olan talepler.

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Bire bir oldukları için daha...

BAŞKAN – Tabii, şimdi daha şeffaf bir dönem olduğu için daha fazla göze batıyor diye politika... Eskiden de oluyordu tabii.

Evet, Sayın Öz, buyurun efendim.

ALİ ÖZ (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli komisyon üyesi arkadaşlarım, sunumu yapan Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonunun değerli temsilcileri; öncelikle, yapmış olduğunuz sunumdan dolayı teşekkür ediyorum.

Sağlıkta şiddeti araştırmak için kurulmuş olan bu Medis araştırma komisyonunun ilk çalışmalarına başladığı andan rahmetli Ersin Arslan arkadaşımızın ailesinin Gaziantep ziyaretinden bugüne kadar gelmiş olduğumuz yolda aslında söylediklerimiz birbirinden çok farklı şeyler değil. Yani, tespitler noktasında her ne kadar çok fazla aksini iddia edenler olsa da özellikle dışarıdan, sivil toplum örgütlerinden, psikolog hocalarımızdan almış olduğumuz, bize yansıyan bulgular aşağı yukarı birbirini tamamlar vaziyette.

Şimdi, gene, burada Melike Erdem arkadaşımızı anmadan tabii ki geçmemek lazım. Kendisine Allah'tan rahmet diliyorum, ailesine ve sağlık çalışanlarına da başsağlığı diliyorum.

Ama bu SABİM'de, geçen hafta yapmış olduğumuz ziyaret ve sağlıkta şiddete olan etkisi noktasında orada, hem yerinde bize ifade edilen hem de Sağlık Bakanlığının bütçesi konuşulması esnasında oradan aldığı bilgilerle komisyonu bilgilendiren Sağlık Bakanımızın yanlış bilgilendirildiğini net bir şekilde ifade etmek istiyorum. Yani, burada, aslında Sağlık Bakanı bu rakamlara bakarak... SABİM'in başlangıçta -değerli konuşmacımızın da bildirdiği gibi- iyi niyetle, iletişimi de kullanarak faydalı olmak maksadıyla kurulmuş bir birim olması ümidiyle kurulmuş olmasına rağmen,, maalesef kantarın topuzunun kaçtığını, tamamen toplumsal algının farklı bir yöne doğru ilerlediğini, dolayısıyla bir şikâyet hattı dışında başka hiçbir işe yaramadığını açıkça ben komisyonda beyan ediyorum. Öyle, bu toplumda, yüzde 75 bilgi alma... Oraya gittik, ben gördüm orada. Şimdi size örnek vereceğim, komisyonun değerli üyelerinin şunu değerlendirmesini özellikle rica ediyorum: Bakın, orada telefon kayıtları ve yazılı gelen metni nasıl kaydediyorlar? Olay anlatılıyor. Diyor ki: "Sağlıkta, acile gittim. Doktor hanım telefonla konuşuyor, benimle ilgilenmiyor." Karşısına ne yazıyorlar biliyor musunuz SABİM'de? "Bilgi alma." Yine bir olayı daha... Yani, bunu bilin arkadaşlarım. Orada bir olayı yine yaşadım. "1 Kasım'da gitmiş olduğum poliklinikte doktor hanım vardı. Bana rapor vereceğini söylemişti. Tetkiklerimi tamamladım. Ayın 8'inde vardığımda doktor değişmişti. Erkek bir doktor vardı, bana rapor vermedi." Bu nedir arkadaşlar? Bu bilgi alma mı Allah aşkına ya? Kimi kandırıyoruz? Yani, Sayın

Sağlık Bakanımız da oradan gelen istatistiklere bakarak bu kurumun çok iyi işlediğini, çok faydalı olduğunu ifade ediyor. Ben kendim bizzatıhi... Yine, orada gelen bir telefonda "İki yaşındaki bir çocuk, devlet hastanesinde, ilaç intoksikasyonu, şuuru kapalı, yer bulamadık, yatak bulamadık." diye feryat ediyor, bağırıyor, karşısında "Bilgi alma." yazıyor. Tabii ki bunları, siz şikâyetleri "bilgi alma" diye lanse ederseniz...

BAŞKAN – Sayın Öz, bunları...

ALİ ÖZ (Mersin) – Gördüm orada ağabey. Orantısız olarak tabii...

BAŞKAN – Bunları, bak şöyle yapalım...

ALİ ÖZ (Mersin) – Başkanım, bakın, o zaman yüzde 75 değil, yüzde 95 de bilgi alma çıkartırsınız.

MUZAFFER YURTTAŞ (Manisa) – Yüzde 0,75...

BAŞKAN – Şöyle...

ALİ ÖZ (Mersin) – Yüzde 70'ine "bilgi alma" diyorlar. Eğer siz şikâyetleri bilgi alma...

BAŞKAN – Sayın Öz, siz ne zaman bunları fark ettiniz? Orada mı fark ettiniz?

ALİ ÖZ (Mersin) – Evet, orada fark ettim.

BAŞKAN – Niye bizi uyarmadınız orada?

ALİ ÖZ (Mersin) – Ağabey, siz... Neyi uyarsak bir kere baştan...

BAŞKAN – Olur mu? Hayır...

ALİ ÖZ (Mersin) – Sunumda mesela, bakın, oradaki bize sunumu yapan değerli arkadaşımız diyor ki: "Bu hatta gelenlerle alakalı savunması alınan, şikâyetle uğrayan olmamıştır." Öyle söylemedi mi? Siz de duymadınız mı sunumu yapan arkadaşımızı?

BAŞKAN – Duyduk.

ALİ ÖZ (Mersin) – Peki, öyle mi kardeşim, yani değerli komisyon üyeleri öyle mi?

BAŞKAN – Şimdi, bakın, Sayın Öz, ikisi ayrı bir şey. Şimdi, bakın, ben eski bir sağlık müsteşarıyım. Şu anda da iktidar partisi milletvekiliyim.

ALİ ÖZ (Mersin) – Doğrudur.

BAŞKAN – Sağlıkla ilgili de profesör titri olan birisiyim. Bütününüyle objektif konuşamayacağımı söyleyebilirim ama şunu söyleyeyim: Sizin orada fark ettiğiniz bir şeyi, Sayın Demir oradaydı, Sayın Yurttaş oradaydı, Sayın Tamer oradaydı ve...

ALİ ÖZ (Mersin) – Sayın Demir'le paylaştık.

BAŞKAN - ...ve bakınız, ben kendimi bu konuda ne Sayın Öz'den ne Sayın Demir'den farklı düşünen bir konumda görmüyorum çünkü bizim değişmeyen özelliğimiz hekimliktir, hekim kimliğimizdir. Hekimlik de insanların diline, dinine, ırkına, meşrebine, mezhebine, yakınlığına, uzaklığına bakmaksızın hizmet etmeyi şiar edinmiş bir meslek grubudur ve bundan da ben şeref duyuyorum. Şimdi, böyle bir problem varsa hepimizin problemi.

ALİ ÖZ (Mersin) – Onu söylüyorum ben de efendim.

BAŞKAN – Biz bugün varız, yarın yokuz.

ALİ ÖZ (Mersin) – Ben de onu söylüyorum.

BAŞKAN – Yarın bu makamda ben değil de Sayın Demir oturur, Sayın Kaplan oturur, Sayın Yüceer oturur. Şimdi, orada sizin gördüğünüz bir problemi biz orada konuyu... Yani, şöyle bir hissiyatınız oldu mu? Yani, SABİM’de biz bir hani illüzyon yapmak amacıyla böyle bir şey yaptık mı hocam yani? Sizin dışınızda...

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Farkına varmadıklarınız...

BAŞKAN – Ama Hocam, affedersiniz, şimdi, öyle bir şeyi... Bakın, bu çok ciddi bir iddia. Kusura bakmayın, orada böyle bir şey olduğu zaman, durduracağınız butonu ve orada biz bizzat olaya müdahil olacaktık yani bu ciddi bir şey, ciddi bir itham ve...

ALİ ÖZ (Mersin) – Evet...

BAŞKAN – Siz orada Komisyon Başkanı olarak bana bir şey söylemiyorsunuz.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Sayın Başkan, tekrar değerlendirelim.

BAŞKAN – Tekrar değerlendirelim.

ALİ ÖZ (Muğla) – Yani, benim şimdi burada söylemek istediğim şey şu Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Yok, ithamı...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Ali Bey’e bir şey söylemek istiyorum bu konuyla ilgili. Şimdi, dediniz ki: “İşte, orada poliklinikte bayan doktor vardı. ‘Rapor vereyim.’ dedi. Sonra erkek var, ‘Vermem.’ dedi...” Böyle bir olaya doktor olarak siz inanıyor musunuz?

ALİ ÖZ (Mersin) – Oraya gelen... Kulaklarımızla dinledik Sayın Başkanım.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Böyle bir şey olmaz Sayın Hocam ya, hepimiz doktoruz.

ALİ ÖZ (Mersin) – Tarih de veriyorum. Evet efendim yani şimdi...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – “Ben rapor vereceğim.” Bir hafta sonraki şeye...

ALİ ÖZ (Mersin) - Orada dinlemedik mi İsmail ağabey? Gelen telefon öyle. Bakın, bu öyle. “Bir doktor telefonla konuşuyor.” diyor.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Ama çarpıttıyordur yani o kendi... Mesela ben oraya gidip raporu istediysem, geçmişe yönelik hangimiz, hangi doktor geçmişe yönelik raporu garanti edebilir?

ALİ ÖZ (Mersin) – Ben de onu söylüyorum işte.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Öyle bir şey yok ki...

ALİ ÖZ (Mersin) – Zaten SABİM’in kurulma amacının...

BAŞKAN – Sayın Öz...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Böyle bir şey yok yani...

BAŞKAN – Sayın Öz, siz...

ALİ ÖZ (Mersin) – Yani eğer bu gördüklerimizi göz ardı edeceksek bir anlamı yok o zaman...

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika... Arkadaşlar...

Şimdi, Sayın Öz, siz değer verdiğim bir arkadaşımızsiniz.

ALİ ÖZ (Mersin) – Ben de aynı şekilde size efendim.

BAŞKAN – Sizin kanaatlerinizi önemsiyorum yani milletvekili olmanın ötesinde, bir meslektaş olarak önemsiyorum ama bu tavrınızı onaylamıyorum. O anda görmüşseniz bizi uyaracaktınız ve ben de görecektim. Ben görseydim uyarırdım ve bizim orada herhangi bir şeyi kapatmak filan gibi amacımız da yok.

ALİ ÖZ (Mersin) – Efendim, ben sizinle alakalı bir iddiada bulunmadım. Ben özellikle...

BAŞKAN – Benimle ilgili değil efendim.

ALİ ÖZ (Mersin) – Kurumla da alakalı... Sistemle ilgili. Sistemin yetkilileri yanlış bilgi... Beraberdik, orada bize sunumu yapanlar... Sayın Başkanım, bakın, orada sunumu yapanlar bile "SABİM'e müracaatlar sonucunda..." Ya, tek ben mi duydum bunu? "...savunma ve soruşturma geçiren hekim olmamıştır." demediler mi sunumu yapanlar arkadaşlar yani?

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Onu dediler. Rapor işinde...

BAŞKAN – Ya bunu dediler, tamam, buna bir şey demedik, karşı çıktık mı?

ALİ ÖZ (Mersin) – Sayın Başkanım, öbür tarafta da ben...

BAŞKAN – Neyse, siz devam edin Sayın Öz.

ALİ ÖZ (Mersin) – Yani, orada verilen şiddet rakamının, oradaki alınmış olan notlara göre, 6 milyon telefon istatistiği neticesinde, şikâyeti bilgilendirme mahiyetiyle arama olarak görür ve ona göre not koyarsanız, SABİM'in şikâyetinde şiddet maksatlı olmadığı kanaatine varırsınız. Ben bunu ifade etmek istiyorum Başkanım. Yoksa benim, kurumu rencide etmek... Kurum, bilakis tam tersine, kendine çekidüzen vermeli, Sayın Bakanı özellikle doğru bilgilendirmeli. Ben doğru bilgilendirilmediğine inanıyorum. Yani, benim asıl söylemek istediğim bu.

Diğer taraftan da tabii ki hekimlik mesleğinde itibar kaybı olduğunu, hekimlik mesleğinin bir saygı zafiyeti içerisinde olduğunu hepimiz biliyoruz. Artık insanlar çok rahat edilebilen... Bunu zaten gösteriyor yani tüm kamu kurumları arasında en fazla sözlü ve fiilî şiddete maruz kalan, tabii şiddet algısı değişmekle beraber, diğer kurumlarla kıyaslandığında en büyük sektörün sağlık sektörü olduğu, burada gerçekten ciddi bir sorun olduğu gerçeğini bize gösteriyor. Yani bunu, hiçbir şekilde, hiçbirimizin yadsımamız gerektiğine inanıyorum. Diğer kamu kurumlarından fazla, hastanelerden fazla...

Burada sunumu yapan arkadaşlarımızın aile hekimlerine yani bu... Evet, siz müsteşarlık da yaptınız Sayın Başkanım ama yani biz de hekimlik yaptık. İnsanlar şöyle değerlendiriyorlar: "Şu reçeteyi başka karne üzerine yaz..." "Yazmam." diyorsunuz. Ben yazmam onu. Örnek: "Yan taraftaki doktor arkadaş yazdı, sen niye yazmıyorsun?" Bir de şimdi, hastanede, hizmet üretme, performans çikalı...

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Yandaki doktora sizi şikâyet ediyor...

ALİ ÖZ (Mersin) – Ama bunlar yaşananlar yani bunlara çözüm olmamız lazım. Yani, biz art niyetli konuşmuyoruz ama ısrarla her söylediğimizi farklı algılıyorsanız bir şey demeyelim o zaman. Yani, bunlar maalesef yaşanan şeyler. Söylüyor yani: “Şu doktor yazıyor, sen niye yazmıyorsun? Bu rapor verdi, sen niye vermiyorsun?” Bunlar arkadaşlarımızın, hekim arkadaşlarımızın sahada maruz kaldığı sıkıntılar.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Ali Bey, aslında var ya işin o yönünü tartışacak olursak ilaçların ne şekilde yazıldığını, hepimiz doktoruz ve biliyoruz ki ilaç firmalarının getirdiği bir kalemle defalarca bir sürü antibiyotiklerin yazıldığı... Böyle bir şeye girmek yanlış yani. Böyle şeye girmeyelim ağabey, lütfen. Yani, ben de girmek istemiyorum ama onu da hatırlatmak istiyorum yani...

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Burada hekime uygulanan şiddeti tartışıyoruz. Şiddetin uygulanmasına neden olacak davranışları tartışmıyoruz.

BAŞKAN – Neyse biz konuyu birazcık şey yaptık, konu gündeminden çok saptı.

Buyurun.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – O zaman “vatandaş haklı” ya getireceğiz...

BAŞKAN – Peki, buyurun.

ALİ ÖZ (Mersin) – Bunu biz vatandaş haklı olarak... Hayır -tamamlıyorum- eğer bu vermiş olduğum örnekte “vatandaş haklı” olarak algılama varsa ben hiçbir şey söylemiyorum. Ben burada vatandaşın haklı olduğundan falan bahsetmiyorum. Vatandaşın buna bir hakkı olduğundan da bahsetmiyorum ama vatandaş hekim üzerinde baskı kurarken diğer hekim arkadaşımızı emsal göstererek onun üzerinde de baskı oluşturuyor ve şiddet uyguladığından bahsediyorum. Farklı algılıyorsanız o zaman diyeceğim bir şey yok.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, sağ olun.

Arkadaşlar siz notlarınızı alın, sonra cevap vereceksiniz.

Sayın Yurttaş, buyurun.

MUZAFFER YURTTAŞ (Manisa) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonunun değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Derneğimizin ve federasyonumuzun tüm Türkiye genelinde yapılanmasını inşallah bekliyoruz. Daha güçlü bir yapıyla hizmet edeceğinize de inanıyoruz. Gerçekten de derli toplu bir sunumunuz olmuş. Teşekkür ediyorum sunumunuz için.

İki konuya değinmek istiyorum. Birincisi: Sorunlar ve çözüm yollarında, 7'nci ve 8'inci maddede belirttiğiniz iletişim eğitiminin eksikliği. Özellikle hekimlerin saldırgan tutum karşısında ya da zor hastalarla baş etme, nasıl baş edeceği konusunda bilgi eksikliğinin olduğunu, bu konuda tıp fakültelerinde iletişim eğitiminin alınması gerektiğini vurgulamışsınız. Bu da daha önce komisyonumuzda dile gelmişti. Peki, Aile Hekimleri Derneği Federasyonu olarak yani sizin federasyon ve derneğiniz olarak mevcut aile hekimlerinin iletişim konusunda eğitimiyle ilgili bir çalışmanız var mı?

Bunu öğrenmek istiyorum. Tıp fakültelerinde iletişim dersinin konulması konusunda ben de aynı görüşteyim.

İkincisi: 8'inci maddede yer alan, herhangi bir sağlık olayında medyanın uzman kişilere danışmadan haber yapmaları. Gerçekten, şimdiye kadar pek çok basın kuruluşunda gördüğümüz ve maalesef bizleri de üzen bir olay. Bu konuda yine derneğiniz olarak medya kuruluşlarıyla herhangi bir görüşme yaptınız mı, onu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, buyurun Sayın Demir.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Başkanım, teşekkür ediyorum. Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonuna da teşekkür ediyorum sunumları nedeniyle.

Ben özellikle Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonuna çalışma koşullarının Türkiye'deki – hiç değinmediniz- şiddet nedeniyle ve kaliteli hizmet verme konusunda sanıyorum, önemli sorunlarının olduğunu düşünüyorum. Özellikle ben kendi bölgemden, Muğla'dan biliyorum ki kilometrelerce uzak yere gidiyor bir aile hekimi, orada ya bir muhtarın muhtar odasında ya da caminin bir köşesinde ya da ne bileyim işte, derme çatma yerlerde hasta muayene ediyorlar ve etmeye çalışıyorlar. Tabii, edemedikleri için de sıkıntılar yaşıyorlar. Bu konunun gerçekten ciddi bir şekilde Türkiye'de incelenmesi gerekiyor çünkü Sağlık Bakanlığı sonuçta hizmet istiyor yani hizmetin nasıl verildiği, nerede verildiği önemli değil. "Sen git Göktepe'ye, Göktepe'de hastalara haftada iki gün bak." diyor hekime. Hekim de ne yapsın, oraya gidip o hizmeti vermeye çalışıyor ama verdiği ortamda da hakikaten tabii, sorunu çözemeyecek, doğru dürüst muayene edemiyor, soğuk yer filan. Bu ciddi bir... O bölgede hem sağlık çalışanlarına karşı olumsuz bir hava oluşmuş oluyor ve şiddetin de önemli nedenlerinden.

Şimdi, tabii ki sağlık çalışanlarının yüzde 98'inin şiddet olduğunu bu istatistikte ve şiddetin devam edeceğini istatistiksel olarak gösterdiniz. Gerçekten de ben böyle bir algının Türkiye'de olduğunu düşünüyorum.

SABİM öyle bir iyi niyetle başlamış. Sunumda da gayet güzel, oranın sorumlu başkanı, iletişimci arkadaşımız anlattı ama öyle bir... İktidar tabii ki haklı olarak sanki sadece –bu sağlık çalışanı içerisinde- sağlık hizmeti alanları gördüğü için veyahut da –isteyerek, istemeyerek- öyle görme noktasında olduğu için... SABİM her yerde çok gerekli ama sağlık hizmetlerinin verildiği yerlerde özellikle bir mobbing olduğunu, mobbing algısının yaratıldığını görüyoruz ve tabii ki özellikle SABİM çalışanları Türkiye'deki şiddet olaylarında SABİM'in etkinliğinin ne kadar bir etkisinin olup olmadığını çok özümsememiş ya da onu irdelenememiş, kendisine o konuda çeki düzen vermemiş. Bu konuda SABİM'in başka bir kurum tarafından tekrar düzenlenmesi, yeniden düzeltilmesi ya da yeniden hizmet şeyinin oluşturulması gerektiğini düşünüyorum. Ayrıca, farklı, bağımsız bir –üniversitelerden olabilir- farklı bir çalışma grubunun bunların nerelerde eksiklerinin olduğunu, nerelerde kaçak olduğunu ortaya koyması gerekiyor ve Türkiye'de SABİM'e bağlı olarak sağlık çalışanlarının üzerinde bu mobbing'in, özellikle de soruşturma konusunda, çok ciddi bir baskı yarattığını ve bu baskıların sonucunda da işte,

Melike gibi kardeşimizin ölümüne kadar varabilen bir noktaya kadar getirdiği ortada. Dolayısıyla, SABİM'i dışlamak değil amacımız ama SABİM'in mutlaka yeniden ciddi bir şekilde incelenmesi, gözlenmesi ve düzeltilmesi gerekiyor.

Bakın, siz hastaneye girdiğiniz zaman hastanede her yerde SABİM var. Kardeşim, orası şiddethane değil ki orası hastane. Orada sağlık hizmeti veriyorlar, insanın acıları gideriliyor, orada sağlık çalışanları o insanların sorunlarını çözüyor. Bununla ilgili bir şey yok. Sanki orada bir olay olsun, onun şikâyeti hemen SABİM'e telefon edilsin. Böyle yönlendiriliyor çünkü görüntü bu. Ondan sonra da o, işte, ilacı yazılmadıysa, doktorun yüzü gülmemişse, doktor ona dokunmamışsa bunu hemen şikâyet hâline... Yani yönlendiriliyor. Bunun mutlaka giderilmesi lazım. Daha az belki SABİM'i yönlendirmek lazım yani SABİM sistemi düzeltmek için, sistemin daha iyi hizmet vermesi için kullanılmalı. Ben diyorum ki, dolayısıyla, SABİM kaynaklı bütün soruşturmaların acilen durdurulması gerektiğini... Bu teklif. Mektubunuzu okudum, gayet güzeldi ama bunu yeniden düzenleninceye kadar hekim ve diğer sağlık çalışanları üzerinde yapılan bütün soruşturmaların durdurulması gerektiğini ve dediğiniz gibi 4483 sayılı Yasa'ya uygun olarak ya yazılı ya da bir süzgeçten geçmeli. Kimdir bu süzgeç? Hekimlerden geçmeli. Hekimlerden geçmeyen bir şikâyet ya da... Orada ben Ali Bey'e katılıyorum, bu tamamen şikâyet değil ama bilgi almaların çoğu da zaten şikâyet altında. Bunların da tekrar değerlendirilmesi lazım. Bunun için değerlendirebilecek üniversitede kurumlar var, bağımsız kuruluşlar var. O yüzde 71'lik, 75'lik şeylere bir baksınlar, sorulara baksınlar. Bunlar hakikaten bilgi alma mı, yoksa şikâyet mi? Çok bilimsel bir şekilde ortaya çıkabilecektir bunlar ama ben binde 5'lik yani yüzde 0,5'lik bir şikâyetse onu çok sağlıklı bulmadım. Kesinlikle bunun yani insan mantığına ve yaşadığımız ortama uygun olmadığı düşüncesindeyim. Dolayısıyla, hukuksuz yani hukuka uygun olmayan bir yöntemle sorgulama ve ceza, ki ceza vermemeye çalışıyorlar, bu bir politika. Bu, insanlar üzerinde mobbing yapmaya daha çok yönlendiriyor. Evet, hekime bir kere, iki kere soruşturma yaptığınız zaman o hekimin düştüğü pozisyonu düşünebiliyor musunuz? Hastanın ağrısını gidermeye çalışıyorsunuz ama bir gün sonra bakıyorsunuz –işte, engelli meselesinde olmuş- “Söyle bakalım.” diyor. Bütün acil servisteki çalışanlara bir tek soruşturma, “Bu hastaya niye böyle kötü davranıldı?” diye. Yani böyle bir şey olabilir mi arkadaşlar?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Hocam, şimdi, SABİM'i çok konuşuyoruz da bu arkadaşlar bunun muhatabı değil yani bunlara cevap verebilecek durumda da değil. Tabii, kayda girsin sonuçta...

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Ama yok, kendi verdikleri rakamlardan ve şeylerden... Ben sorumu da sordum.

BAŞKAN – Tabii tabii, net olarak aile hekimlerinin çalışma koşullarıyla ilgili...

Sayın Yetiş, buyurun lütfen.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Efendim, ben de bütün arkadaşları selamlayarak başlıyorum. Biraz gecikmeli olsa da sonuna yetiştik. Ben hakikaten şunu gördüm ki

sahada çalışanlar meselelere çok daha vâkıf aslında yani bugüne kadar gelen değerli konukların hiçbirini yadsımıyorum ama arkadaşlarımızın sunumu çok daha reel di doğrusu.

Ben de öncelikle Melike kardeşimize Allah'tan rahmet dileyerek başlamak istiyorum. SABİM'le ilgili çok konuşuldu ve bu meselenin de herhâlde iktidarıyla muhalefetiyle hiçbir ayrım gözetmeksizin hepimizin ortak meselesi olduğunu, olması gerektiğini bir kere daha vurgulamak gerekiyor. Yaptığınız, oluşturduğunuz sistemler ne kadar üst düzey görülürse görülsün, eğer o insani damarı aradan, gözden kaçırırsanız gelişecek sonuçlar da hiç de sürpriz olmayabiliyor.

Şimdi, burada şunu da vurgulamak istiyorum kayıtlara geçmesi açısından, komisyonla ilgili değil. Çok özür dileyerek, böyle, bazen mal bulmuş Mağribî gibi davranabiliyoruz, davranılabiliyor. Medisten dışarı konuşmak için söyledim bunu. Melike kardeşimiz benim yakinen tanıdığım bir arkadaş çevresi içerisinde bulunan biriydi. Doğrudan ailesini, kendisini arkadaşlarımız tanıyor, biliyor. O nedenle, bunun üzerinden yani onu da konunun bir figürü, efendim, bizim siyasal tezimizin bir aracı konumuna düşürmek de doğru değil. O detayı da kaçırmamamız lazım diye düşünüyorum doğrusu.

Şimdi, burada ben arkadaşlarımızın sunumuyla ilgili sadece şunu sormak istiyorum: SABİM'le ilgili "Mobbing aracı olmuştur." veya buna benzer bir ifade de bulunuldu. Bence de şu anki yönetim tarzıyla, şu anki uygulama tarzıyla bu yaklaşımı ben de benimsiyorum doğrusu. Buna ilişkin temel anlayışınız nedir yani böyle bir birim hiç olmamalı mı, yoksa modifiye edilebilir mi? Bir de, bu şiddetin dağılımı hususunda yaptığınız o ankette acaba aile hekimleriyle ikinci basamakta çalışanlar arasında bir dağılım farkını tespit ettiniz mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkürler.

Buyurun Sayın Kaplan.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle sunumlarından dolayı Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonu üyelerine teşekkür ediyorum. Siz her ne kadar "SABİM'e girmeyelim." dediyse ben konuşmama başlamadan önce sevgili Melike Erdem'le ilgili durumu ifade ederken evet, biz SABİM'in çalışmasını izlemeye gelmedik, ben kendi açımdan söyleyeyim. Özellikle de merak ediyorum ancak şöyle bir olgu var: Biraz önce Sayın Hocamın bahsettiği "Siyasal tezin aracı olmamalı." sözü... Gerçi "Sözüm medisten dışarı." dendi ama anımsarsanız sağlıkta şiddet konusu sevgili Ersin Arslan'la ilgili yaşanan vahim tablo sonrası gündeme gelmeye başladı. Daha önce Türkiye Büyük Millet Meclisinde birçok milletvekili hekim arkadaşımızın Meclis araştırmasını istemiş olmalarına rağmen gündeme alınmadı. Böyle bir talihsiz olay yaşandıktan sonra gündeme alınma gereksinimi doğdu. Şimdi, Melike bizim canımız, bir hekim arkadaşımız ve eğer bunu, bu talihsiz hadiseyi, SABİM kısmen etkiliyse, bir parça etkiliyse bugün masaya yatırmak zorundayız. Ben biraz önceki sunumu yapan arkadaşlardan birisinin de bahsettiği gibi "SABİM'e yapılan şikâyet neticesi ceza puanı alan hekim arkadaşlarımız var." dedi, not aldım. Eğer bunu tespit edebildilerse, bize iletirlerse sevinirim.

Şimdi, bir Sağlıkta Dönüşüm Programı yaşandı. Bu programın bir ayağı performanstı, bir ayağı sağlıktaki fiziki koşulların yetersizliği nedeniyle koşulların özelleştirmeye doğru gidişiydi, bir ayağı da denetim. İşte, eğer bu denetim mekanizmasını siz SABİM dediğiniz, sadece şikâyet temelinde, bilgi almanın başka bir yolu varken... Örneğin, hemen hemen her araştırma hastanemizde hasta hakları bölümü var. İnsanların hasta hakları bölümünü oluşturduunuz, her duvara hasta haklarıyla ilgili afiş, broşür asmış olmanıza rağmen hâla Sağlık Bakanlığına bir hekimi basit bir nedenle şikâyet etme noktasına getirebiliyorsa bir defa işleyişte bir yanlışlık var. Art niyet olduğu kanaatinde değilim ama bir yanlışlık var. Şimdi, bunu düzeltmek, bu konuyu görüşmek yeri burası olmalı. Hele hele, Meclisin bize verdiği bir görev sağlıkta yapılan şiddetli araştırma noktası olduğu zaman bazı noktalarda belki dönem dönem birbirimizi kırabiliriz, tonumuzu değiştirebiliriz...

BAŞKAN – Sayın Kaplan, ben söylediğim şeyi tekrar tavrı edeyim. Ben diyorum ki burada SABİM’le ilgili konuları konuşuyoruz, yine konuşalım, özel bir oturum yapalım ama bu arkadaşlarımızın cevap vereceği bir konu değil. Benim söylediğim şey odur. Yoksa...

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Hayır hayır, bu vesileyle bu konuyu konuşmamız gerekiyor Sayın Başkanım yani biz...

BAŞKAN – Yoksa tabii ki ben hiç kimseye ne konuşacaksın, ne konuşmayacaksın filan gibi bir şey söylemiyorum. Öyle bir şeyin hakkını da kendimde görmüyorum.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Biz bunu söylerken sevgili Melike’nin yaşamını yitirmesinin siyasal bir tezi gerekçesiyle ifade etmeyi doğru bulmuyorum. Ne dışarıdaki, dün meydanlarda olup bu olayı kınayanların ne de buradaki bir Mecliste kimsenin böyle bir tablonun içerisinde olduğu kanaatinde değilim ben ama bu nedenle ben SABİM’i gerekiyorsa tekrar -aynı zamanda bir önerim- baştan gözden geçirmemiz gerektiği noktasında, eğer hekimlerin üzerinde, sağlık çalışanlarının üzerinde bir baskı unsuru oluşturuyorsa; biraz önce beni bir idareci çağırıp “Senin hakkında SABİM’e gelen böyle bir şikâyet var. Bak, bununla ilgili...” hekimi hem gözdağı verir hem aynı moralle polikliniğe yollarsanız bu, şiddetin devamıdır, hekimin hizmetinin azalması anlamına gelir. Bu konuda bizim özellikle SABİM’le ilgili art niyetsiz ve ön yargısız yeniden bir gözden geçirmemiz gerektiği kanaatindeyim.

Hepinize teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, ben teşekkür ediyorum.

Buyurun Candan Hanım.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ben de teşekkür ediyorum Başkanım.

Değerli milletvekilleri, öncelikle Aile Hekimleri Derneği Federasyonuna, yöneticilerine teşekkür ediyorum. Gerçi benimki de tekrar olacak, SABİM konusu olacak ama hayatının baharında, gerçekten baharında yaşamdan koparılan diyorum çünkü belki bu mesleği tercih etmeseydi, belki o çalışma koşullarında yaşamıyorsa, o şartlara muhatap olmasaydı hâla güzel, mutlu bir yaşama devam edecek olan bir meslektaşımızı, Doktor Melike Erdem’i kaybetmiş olmanın verdiği acıyla diyelim,

isyanla belki SABİM'i bu kadar çok eleştiriyoruz bugün ki aile hekimlerinin konusu olmamak üzere ama o yüzden tabii ki özellikle... Acilde asistan hekimdi Melike Erdem. Asistan hekimlerin çalışma şartlarını, koşullarını biliyoruz biz. Otuz üç saati aşan çalışma saatleri var. Acil, acil hekimi sürekli stresin, gerçekten, şiddetin belki daha yoğun olduğu, acil vakaların verdiği çalışma temposuyla daha yoğun yaşandığı bir bölüm. Bu bölümlerde bu kadar süzgeçten gerçekten geçirilmeden, sudan bahanelerle gerçekten –biraz önce değerli milletvekilleri, meslektaşlarım da ifade etti- işte, “Doktor bana somurttu, benimle yeterince ilgilenmedi, benimle az konuştu.” Her şeyin, hiçbir süzgeçten geçirilmeden SABİM'e iletilmesi ve maalesef hekimlerin bu konuyla ilgili savunmalar yazması, savunma yapmak zorunda kalmasını gereksiz bir iş yükü olarak görüyorum. Artı, gerçekten bu ciddi anlamda psikolojik şiddet ki bizim komisyonumuzun kurulma amacının da içinde değerlendirmemiz gereken bir konudur diye düşünüyorum. SABİM bu süzgeçten geçirilmeli. Muhakkak özünden, amacından şu anda uzaklaştığı noktasındayım. Özü itibarıyla, kuruluş amacıyla tabii ki niyet farklıydı belki ama şu an geldiği ve kullanıldığı noktada bu, hem hastalara hem en başta sağlık çalışanlarına da zarar veriyor diye düşünüyorum. Bu anlamda ben de katılıyorum komisyon üyelerimizin, arkadaşlarımızın konuşmalarına. SABİM'i tekrar değerlendirmemiz gerektiğine inanıyorum.

Bir de, gerçi onu Nurettin Hocam sordu ama aile hekimlerinin çalışma şartlarındaki zorlukları biliyoruz. O konuda gerçekten ben de cevabınızı merakla bekliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, ben teşekkür ediyorum.

Sayın Tamer...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, ben de sunum yapan değerli kardeşlerime, meslektaşlarıma teşekkür ediyorum. Tabii, ben de sözlerime şöyle başlamak istiyorum: Biz burada –SABİM çok tartışıldı- SABİM'in avukatlığını yapacak değiliz. Eksiklikleri açık yüreklilikle ortaya koyup, varsa bir sıkıntı onu yapmak durumunda olduğumuzu ifade etmek istiyorum. Biz SABİM'e gittiğimizde SABİM'in yanlış yönlendirildiğini, halk arasında farklı algılandığını hepimiz kabul etmiştik zaten orada. Onun yanında, görmüş olduğumuz oradaki çalışmalarda bence hiçbir art niyet olmadan yani oradaki çalışan elemanlara “Şu geliyor ama şunu yazacaksın” gibi bir dikte ettirilmediğini de hepimizin müşahade ettiğimizi zannediyorum, farklı bir şey olmadığını zannediyorum ama SABİM'in işleyişindeki sıkıntıların olabileceğini her zaman tekrar ele alınması gerekiyorsa ele alabileceğimizi de ifade ediyorum.

Bu arada arkadaşlarıma bir soru sormak istiyorum çünkü değerli Girginer kardeşimiz sunumunda, yanlış anlamadıysam eğer, geri ödeme kurumunun sağlıktaki özellikle bu şiddetin artmasında büyük neden olduğunu ifade etti, aile hekimliğinin ifade etti. Aslında, sağlıktaki şiddetten ziyade, daha doğrusu giderler nedeniyle olduğunu ifade etti, aşırı sağlık harcamalarının. Biz Hükümet olarak, özellikle Sağlık Bakanlığı olarak aile hekimliğine daha çok yönlendirmeye çalışıyoruz ki birinci

basamağa, sağlıktaki harcamaların düşmesini amaçlayarak bunu yapıyoruz. Bu arada bir paradoks var diye düşünüyorum. O konuda görüşlerinizi almak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Atıcı...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün gerçekten çok üzgünüm. Birkaç gündür üzgünüm yani Melike'yi aklımdan çıkaramıyorum gerçekten, gerçekten çıkaramıyorum. Aynı şekilde Ersin için de üzgündük. Ersin'in başına gelenleri sanki önceden görmüş gibi, defalarca bu şiddetin masaya yatırılması için ben bizzat önerge vermiştim. Sizin oylarınızla reddedildi. Ersin öldü, bu komisyon kuruldu. Aynı şekilde SABİM'in hekimlerin başına bela olduğunu daha Mayıs ayında, 20 Mayıs'ta bir soru önergesiyle Meclise taşıdım, Sayın Bakan cevap vermeye bile tenezzül etmedi. Çok net sordum, "SABİM veya diğer yollarla yapılan şikâyetleri incelemek ve gerekli görülenleri işleme almak için bir çalışma başlatmayı düşünüyor musunuz?" Bakın, "SABİM'i kaldırın." demiyorum. Hepimiz hekimiz, elbette ki vatandaşın Bakanlığı ulaşacağı bir mekanizma olacak ama bu SABİM değil kardeşim. Sormuşuz, "Sağlık Bakanlığı uygulamaları ve sağlık sisteminin yetersizliği nedeniyle meydana gelen sorunlardan hekimleri ve diğer sağlık çalışanlarını sorumlu tutmaktan ne zaman vazgeçeceksiniz?" 20 Mayıs, Meclise vermişiz, tıs yok. Şimdi, Melike öldü, SABİM'i masaya yatırıyoruz yani daha kim ölecek Allah aşkına yani hepimiz aklı başında insanlarız, ne olur. Hepimiz cırmalaya cırmalaya geldik buralara. Tıp öğrenciliğinden tutun, birçoğumuz öğretim üyesiyiz, uzmanız, pratisyeniz, hayatımızı geçirdik. Ne olur kulak verin yani bu kız ölmeden bunu yapsaydık da bu iş... Yani ne diyeceğim?

Eleştiriler sadece SABİM'e değil değerli arkadaşlar, SABİM'deki, orada gariban çağrı karşılayanlara değil. O gariban çağrı karşılayanlarda bir otosansür ya da otokontrol denen bir mekanizma gelişmiştir. Bunlar ne diyecekler yani her geleni şikâyet olarak yazarlarsa o işte barınamayacaklarını bilmiyorlar mı? O yüzden, biz SABİM'i eleştirirken sadece SABİM'i eleştirmiyoruz, sağlık sistemini konuşuyoruz. Biz burada Sağlık Bakanının zihniyetini sorguluyoruz. Burada olan biten her şey Sağlık Bakanının sağlığa bakış açısıdır. Bizi rahatsız eden de budur. Bu, bugün SABİM'dir, yarın şiddettir, öbür gün başka bir şeydir. Diğer gün aile hekimlerine pembe tablo çizilip ondan sonra haklarının bir bir tırpanlanmasıdır. Zihniyeti biz burada sorguluyoruz.

Bugün Melike yetmezmiş gibi tıp öğrencilerinin duruşması vardı, oraya gittik, onun için de geç kaldık biraz. Ya, utandım inanın, çocukların yüzüne bakamadım. Sanki ben dersteyim, karşımda öğrencilerim var, dördüncü sınıf, altıncı sınıf. Bu çocuklar sağma sapan nedenlerden dolayı toplanıp götürülmüşler. Al sana şiddet. Yarın bunu konuşuyor olacağız yani sorunlar zaten çıkmış. Orada binlerce sağlıkçı vardı, mahkemenin önünde. Mesaj veriyor size, diyor ki: "Bakın, tıp öğrencilerini bu şekilde toplayıp atamazsınız. Sorun var; gelin, oturalım, çözelim." Şiddet mi istiyorsunuz? Al, Kamu Hastane Birliklerine bir sürü atamalar yapıldı, şiddettir, ben şiddete uğradım. O Kamu Hastaneleri Birliklerine atananları gördüm, nelerle suçlandıklarını, neler yaptıklarını, ne ceza aldıklarını biliyorum

bazılarının. Ben de kendimi tokat yemiş gibi hissediyorum. O yüzden, ne olur yani bizi muhalefet görüyorsunuz, anlıyorum, tamam ama bizi düşman görmeyin ya. Yani biz sağlık sisteminin bize...

BAŞKAN – Sayın Atıcı, ne alakası var yani şimdi. Biz sizi nasıl düşman görüyoruz yani “siz-biz” diye ilk defa bakın, ilk defa... Komisyonumuz üç aydır çalışıyor, ilk defa “siz-biz” kavramını bugün bu gün bu kadar net konuşuyoruz. Çok affedersiniz yani şimdi burada...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, atmosfer gergin. Ben de sözlerimi olabildiğince seçerek kullanmaya çalışıyorum. Burada sizin de yani... Savunmak istiyorsanız savunabilirsiniz Sağlık Bakanını.

BAŞKAN – Hayır efendim yani şimdi konuyu ...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ben burada Sağlık Bakanının zihniyetini sorguladığımı söylüyorum ama siz de kalkıp da Sağlık Bakanını bana savunmaya kalkarsanız, bu komisyonun görevi o değildir. Konuyu da dağıtmıyorum. Biz şiddeti konuşuyoruz.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, şimdi bakın, siz en ağır ifadeleri zaman zaman kullanıyorsunuz, ben de savunamayan adam konumuna düşüyorum yani şimdi benim arkadaşlığım, o Bakanlıkta beş yıl çalışmam, o Sağlıkta Dönüşüm Programının yazılmasında, uygulanmasında rolü olan birisi olarak yani kendimi de bu komisyonun başkanı sorumluluğu niteliğim sebebiyle zaman zaman tutuyorum ve ilk defa, çok özür diliyorum “siz-biz” diye bir konuşma yapıyoruz yani ben böyle bir konuşmanın muhatabı olmadığımı düşünüyorum, kusura bakmayın.

BAŞKAN – Peki, tamam, siz muhatabı olmayabilirsiniz. O zaman benim konuşmamın muhatabı şunlardır: Benim konuşmamın muhatabı “Şiddet komisyonu kurulsun.” dediğim zaman “hayır” diye el kaldıran kimselerdir. Benim konuşmamın muhatabı “SABİM değerlendirilsin, toparlansın.” dediğim zaman cevap bile vermeye tenezzül etmeyen insanlardır. Benim muhatabım bunlardır.

BAŞKAN – Ama Sayın Atıcı, biz...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Siz eğer kendinizi orada görüyorsanız benim muhatabım sizsiniz, değilseniz o zaman benim muhatabım... Ben sizin şahsınızı hedef alarak ya da şahsınıza bir şey söylemedim.

BAŞKAN – Estağfurullah.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ben çok net, çok açık bir şekilde aklımdan geçenleri, yüreğimdekileri ifade ediyorum. “Biz” derken muhalefeti kastediyorum. Tabii ki “siz-biz” varız. Biz bir değiliz Sayın Başkan, bir de olmamalıyız. Siz olaya bu taraftan bakıyorsunuz, biz bu taraftan bakıyoruz. Ülkenin de buna ihtiyacı var. “Biz bu taraftan baktığımız zaman bizim gördüklerimizi değerlendirin.” diyorum. Elbette ki komisyon dışında hepimiz insanız, hepimiz hekimiz, hepimiz parlamenteriz, bunları bir kenara koyuyorum ama burada siz ve biz ayırıyoruz. Siz burada iktidar milletvekilisiniz, dünya görüşünüze saygı duyarım. Dünya görüşünüzün ne olduğunu zaten biliyoruz. Bizim de bir dünya görüşümüz var. “Siz ve biz”iz, doğrudur, ben bunun arkasındayım. Ben sizin dünyaya nasıl baktığınızı

dikkatle inceliyor ve öğreniyorum çünkü siz milletimizden oy aldınız ve karşımızda duruyorsunuz. Biz de aynı şekilde milletten oy aldık, karşınızda bulunuyoruz ve biz başka bir pencereden bakıyoruz hayata, dünyaya, her şeye. Sizden de istirhamımız, bizim başka pencereden bakıp gördüklerimizi lütfen dikkate alın. Biz şiddet komisyonunu çok önce kurabilirdik. Biz SABİM'i çok önce ele alabilirdik. Biz bu tıp öğrencilerini bugün bu duruma getirmeyebilirdik. Sayın Başkan, bunlar yapılabilir, önlenabilir işler.

BAŞKAN – Tıp öğrencileriyle bizim ne alakamız var yani tıp öğrencilerinin ne yaptığını bilmiyoruz ki Sayın Atıcı.

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Davadan da bihaberiz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, her şey bir zihniyet ürünüdür.

BAŞKAN – Hayır yani haberimiz yok ki iddianamede ne var ne yok, ben bilmiyorum ki onu.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, her şey bir zihniyet ürünüdür. Biz da zaten burada sadece yani “SABİM’in başındaki adamın yerini değiştirin, oradaki adamları değiştirin. Gereken düzenlemeyi yaptık.” dememeniz için bunları söylüyoruz. Tutanaklara da geçti, benim söylediğim şey şudur: Bizim karşı çıktığımız şey sadece SABİM değildir. SABİM'i yaratan zihniyettir, Sağlık Bakanının sağlığa bakış açısıdır. Bizim bunu eleştirme zorunluluğumuz, mecburiyetimiz vardır çünkü var oluş sebebimizdir bu bizim. Eğer sağlık iyi gitseydi ben bugün milletvekili olmazdım Sayın Başkan. Sağlık iyi gitmediği için ben kalktım milletvekili oldum ve bunları size söylemek için geldim. Ben bunları söylemezsem benim burada ne işim var?

BAŞKAN – Korkarım siz birkaç dönem daha milletvekili olmak durumunda kalacaksınız.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – İnşallah gerek kalmaz Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi değerli arkadaşlar, bakın... Sayın Aydın'a söz vereceğim, özür diliyorum Kemal Bey.

Şimdi bakın, biz burada “biz” kavramı derken, burada 17 tane üyemiz var ve büyük çoğunluğumuz doktor, bir kısmımız hukukçu, bir kısmımız yine sağlık kökenli arkadaşlarımız. Hiçbirimiz siyaseti meslek olarak görmüyoruz yani hiçbirimizin “Siyasette beş dönem, altı dönem milletvekilliği yapalım, bu milletvekilliğimizi koruyalım.” gibi bir kaygımız yok. Ben buradaki 17 arkadaşın 17'si için de aynı şeyi söyleyebilirim. Dolayısıyla, bizim eninde sonunda döneceğimiz mesleğimiz olan sağlık camiası bizim için vazgeçilmez bir şeydir. Ben bu anlamda bir “biz” kavramının olduğunu düşünüyordum, hâla da düşünüyorum ama burada komisyon başkanı olarak zaman zaman siz benim ne çektiğimi biliyor musunuz? Mesela bir muhalefetten arkadaşımız çok ağır ifadeler kullanıyor, yanımdaki arkadaş veya biraz uzaktaki arkadaş “Niye cevap vermiyorsun?” filan diyor. Çünkü benim buradaki pozisyonum herkesin fikirlerini –katılsam da katılmasam da- özgürce ifade etmesini sağlamaktır yani bu konuklarımız için de geçerli, üyelerimiz için de geçerli ve nihayetinde burada ortak

çıkarcacağımız raporla sağlıkta şiddetin nasıl azaltılabileceğini, nasıl yok edilebileceğini konuşmak, bunlarla ilgili çözüm önerileri bulmak... Zaman zaman takıştığımız arkadaşlar yok mu? Tabii ki var. Zaman zaman ben de eleştiriliyorum. Sayın Kaplan'la aramızda espriyle işte "Defans yapıyorsunuz, forvete geçeyim." falan gibi sohbetlerimiz de oluyor. E, benim de bir siyasi kimliğim var ama ben burada oturduğum sürece siyasi kimliğimi mümkün olduğunca bu komisyon çalışmalarına karıştırmadan ve bu komisyon çalışmalarının sağlıklı bir şekilde yürütülmesi adına yaptığımı düşünüyorum ve konu sık sık da gündeme geliyor. Hepimizin siyasi kimliği var. Mesela konu aile hekimleri ama biz SABİM'i konuşuyoruz, doğru yani SABİM'le ilgili birtakım tespitlerimiz var, SABİM'i yeniden masaya yatıralım, konuşalım çünkü hiçbir şeyi korumak, kollamak filan gibi bir amacımız da yok. Siz bir şeyi ne kadar gizleyebilirsiniz yani ne kadar gizli saklı tutabilirsiniz? Yani ne kadar siz, olan biten hadiseler tamamıyla farklı yönlerde seyre diyorsa, ne kadar onu saklayabilirsiniz? Onun için değerli arkadaşlar, biz lütfen... Burada komisyon olarak üçüncü ayımızı dolduruyoruz, sağ salim dördüncü aya da gidelim ve burada da bunu bitirelim ve bu sağlık sistemi için, sağlık çalışanları için son derece uygun, faydalı şeyler çıkaralım diyorum.

Buyurun Sayın Aydın.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Teşekkür ederim.

Değerli Başkan, sevgili arkadaşlar; sağlıkta şiddeti tartışacağımız bir konuda, siyaset üstü tartışacağımızı düşünürken, öyle arzu ederken usulde bir kayma oldu ve şu anda hem birbirimize şiddet uygulayıp hem de bu çok değerli Komisyona, Türkiye Büyük Millet Meclisine bilgilerini aktarmak için gelen arkadaşlara da psikolojik şiddet uyguladığımızı düşünüyorum.

MEHMET HİLAL KAPLAN (Kocaeli) – Alışık o.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Müsaade ederseniz tamamlayayım, keserek de bir şiddet uygulamazsanız memnun olurum.

Siyasetin hepsini her zaman diliminde bir kenara bırakmak gerekiyor diye düşünüyorum. Meclisteki Genel Kurulda dahi ayrı ayrı sıralarda oturmamız, "siz" ve "biz" oluşturmamasının gerekli olduğuna inanan bir siyaset yapısına sahibim. O nedenle de burada uygulanan, şu andaki "siz", "biz" konuşmalarından da şahsıma, Melike'nin intihar etmesine neden olacak kadar bir travma olmasa da kendi üzerimde bir travma olarak algılıyorum. Bu dilin daha toparlanmasını arzu ederim bütün arkadaşlarımız adına.

Usul üzerinde bir şey söyleyerek tamamlamak istiyorum. Bu konuda bize katkı sağlayacak ve ülkenin geleceğinde yeni Melikelerin olmaması adına çalışmalarımıza temel oluşturacak bilgi birikimlerini bizimle paylaşmaya gelen arkadaşların her söylediği cümleden sonra iktidar-muhalefet tartışması yerine -burası bir araştırma komisyonu- bu bilgileri kenara alıp, bir kenara da biriktirip, daha sonra ilgili arkadaşlar olmadığında raporu yazarken biz serbestçe her türlü tartışmayı yapabiliriz. Görüyorum ki tüm komisyon toplantılarında o raporu yazma aşamasındaki tartışmalarımızı yapıyoruz ve birbirimize yönelik olarak da hiçbir orta hâle doğru gelmiyoruz. Başladığımız gündeki tarzımız neyse

aynı tarza devam ediyoruz. Bu arada, üç aydır almış olduğumuz bilgi birikimlerinden de herhangi bir dönüşüme uğramadığımızı görüyorum, bu beni üzüyor. Dolayısıyla da şunu söylemek istiyorum: Lütfen, gelen bilim dünyasından emek sarf etmiş ve şiddete uğradığını düşünen ya da bu konuda düşünceleri olan insanların düşüncelerini kayda alalım ve daha sonra, kendi aramızda istediğimiz şiddette tartışma yapalım diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şimşek.

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – “Bir şiddet var gene.” diyorsunuz.

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Yani onu o zaman yapalım, yapacaksak o zaman yapalım.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, milletvekili arkadaşlarım, değerli misafirler, Aile Hekimleri Derneğinin çok değerli yöneticileri; şimdi, bahsedildiği gibi üç aydan daha fazla bir süredir herhâlde bu Komisyon kuruldu ve bu çalışmalara devam ediliyor, çeşitli, ilgili kuruluşlar dinleniyor. Bugün de Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonu dinlendi. Ben de, burada, biraz daha, her zaman olduğu gibi, somut şeyler üzerinden gitmeyi... Ama neticede niye siyasete bu dokunuyor? Kamu hastaneleri -özellikle biliyorsunuz- kamunun malı. Dolayısıyla, siyasetin onlar üzerinde etkisi fazla. Onun için, gelip oraya dokunuyor, yoksa kimse burada bir şey amacıyla... Siyaset de yapacağız ama belki burası en az yapacağımız yer ama arkadaşlar, kamu hastanelerini siyaseten, o bakımdan değerlendirmek lazım.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Özel hastaneler diyorum, onlar da işte kamuyla yine ilintili.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – İlintili kamuyla ama özellikle de...

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Siyasetin hepsini içeriyor yani.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Ama elbette ki sağlık politikaları siyasetin şeyde...

KEMALETTİN AYDIN (Gümüşhane) – Hükûmetin tarifini yapıyorsunuz, hükûmetin tarifi o zaten.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Yani iktidar olmanın, yürütmenin elbette ki tarifini yapıyorum.

Evet, şimdi, bugün de Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonunu dinliyoruz, ben biraz da onlara, sizin daha önceki konuşma içeriklerinden değil de daha somut sorular sormak istiyorum.

BAŞKAN – Lütfen.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Şimdi, son yıllarda, son on yıldır -biliyorsunuz- hasta hakları birimi gibi, SABİM gibi -SABİM'i konuşmayalım diyoruz ama işte, mecburen giriyor- kuruluşların, hastanelerde hastane çalışanlarına ve hekimlere karşı şiddetin artmasında etkisi var mı? Bunlar yani hekimlerin aleyhine, hastane çalışanlarının aleyhine mi çalışıyor? Yani doğru bir şekilde

yorumlanıp hastane çalışanlarının hakkını koruyacak şekilde de işliyor mu işlemiyor mu? Bunun üzerinde, Sağlık Bakanlığının, özellikle Sayın Başbakanın hekimler için yaptığı açıklamalar var. Diyor ki Sayın Başbakan, ben biliyorum: “Artık bu hekimler hastanın cebinden -nedir o- elini çekecek, çeksin.” Sağlık Bakanı “Ben hastaneye, hasta kabul etmeyen bir hastane çalışanını, hastaneyi bir gün bile cezasız... Hiçbir zaman affetmem.” gibi açıklamaları... Bunlar, hastaneye müşteri olarak gelen insanların üzerinde son zamanlarda bir etki yarattı mı? Bu da giderek hastane çalışanlarını ve hastanedeki doktorları, özellikle hekimleri itibarsızlaştırdı mı, halkın gözünde düşürdü mü sizce?

Bir de bu, neticesinde işte “Çoğu şikâyet edilmiyor.” diyorsunuz. Doğrudur, bence de şikâyet edilmeyen birçok konu var. Biz de çalıştık polikliniklerde, ağız dalaşı... Toplumun her kesiminde de bunlar ufak tefek oluyor ama şunda birleştik ki burada bir komisyondayız zaten. Önce Türkiye Büyük Millet Meclisi dedi ki: “Böyle bir şey var ve giderek de artıyor bu şiddet. Onun için, bunu araştıralım.” Burada dinlediğimiz bütün ilgili kuruluşlar da, taraflar da sosyal paydaşlar da böyle bir artışın olduğu, hekime ya da hastane çalışanlarına karşı şiddette artışın olduğu kanaatinde birleştik. O hâlde, neticede şeylerini konuşmamız lazım. Şimdi, başta söylemem gerekeni belki sonda söylüyorum ama bu uygulanan şiddet neticesinde, bunun karşılığında verilen cezalar yeterli mi? Yani Ceza Kanunu’ muddaki bu maddeleri konuşmalıyız yani işleyiş, sistemi konuşmalıyız, şiddetin üzerindeki etkileri konuşmalıyız diye düşünüyorum ve en çok da işte bu son zamanlarda kurulan, son yıllarda, son on yılda, sağlıkta dönüşüm çerçevesinde hasta hakları gibi, SABİM gibi... “Hasta hakları kuruldu ama hekim hakları kurulmadı.” diye buraya gelenler hep söylüyorlar. Bunların etkilerini öğrenmek istiyorum. Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonu bunları nasıl değerlendiriyor? Yani bir, bu SABİM gibi, hasta hakları gibi kuruluşların sağlık çalışanları üzerinde uygulanan şiddete etkileri, siyasi açıklamaların etkileri...

BAŞKAN – Ali Bey “Toparlayalım.” diyor Sayın Şimşek, benim üzerimde...

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Tamam, toparlıyorum. Bitti zaten.

Bir de verilen cezalar yeterli mi? Ceza Kanunu’nda bir değişiklik yapılması gerekir mi diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkürler.

Sayın İnceöz, bir şey diyor musunuz?

İLKNUR İNCEÖZ (Aksaray) – Yok Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Girginer, çok kısa cevaplarsanız çünkü saat de ikiye geliyor.

Cevaplarınız da net olsun lütfen.

AHEF YÖNETİM KURULU BAŞKANI DR. MURAT GİRGİNER – Tabii ki.

Sayın Yurttaş’ın sorularına cevap vermek istiyorum. “AHEF olarak iletişim eğitimi vermeyi düşünüyor musunuz?” Zaten aile hekimleri eğitiminde, özellikle on günlük eğitimler süresince bizlere verilen, en önemli katkı sunan şeyler, hastalarla olan iletişimle ilgili ayrıntılar ve eğitimlerdi. Tabii ki

Aile Hekimleri Dernekleri Federasyonu olarak hem hazırladığımız kongrelerde hem de bilimsel toplantılarda iletişim gücümüzü artırmaya çalışıyoruz çünkü sonuçta, biz diğer tıp disiplinlerinden çok daha farklıyız, hastalarla bire bir ilişki, yakın ilişki kuran bir hekim topluluğuyuz. Aslında yapabilirsek, belki şiddetin engellenmesinde hastaları bilinçlendirerek, bizden başlanması gerektiğini düşünüyoruz. Bununla ilgili, medya haberleriyle ve medya kuruluşlarıyla ilgili görüşme yapıldı mı? Evet, bazı dizilerde olan, özellikle şiddet unsuruyla ilgili -çok geniş bir ağıımız var, 21 bin aile hekimi- bunlarla ilgili, biz, hemen, program yapımcılarına ya da gazetelere, haber ajanslarına itirazlarımızı ileten e-mail'ler, Twitter mesajları ve yazılı olarak başvurularda bulunuyoruz ama onların politika geliştirmesinde bizim söz sahibi olabilmemiz için, böylesi bir komisyonun öngördüğü bir program dâhilinde hareket etmemiz gerektiğini düşünüyoruz.

Sayın Nurettin Demir ve Sayın Candan Yüceer'in sorularına cevap vermek istiyoruz. Aile hekimlerinin çalışma şartları. Evet, aile hekimlerinin aslında en büyük sorunlarından bir tanesi çalışma şartları. Biz konuyla direkt ilgili olmadığı için belki bahsetmedik ama çalışma şartlarımızla ilgili bizim bir tanımımız var. Birinci basamakta görev yapan dört tane tıp disiplini var. Bunlar: Aile hekimliği tıp disiplini, acil tıp disiplini, adli tıp hizmetleri ve halk sağlığı. Şu anda, birinci basamaktaki bu dört disiplinin tek görev yapıcısı olarak aile hekimleri gözüküyor. Aile hekimlerinin aslında asli görevleri: Koruyucu hekimlik -ki çok başarılı olduğumuzu net bir şekilde istatistiklerle söyleyebiliriz- tedavi edici hizmetler ve rehabilite edici hizmetlerdir ama ne yazık ki zaman zaman bizlere adli nöbetler, kendi kurumumuzun dışında, asli görevimizin dışında ek görevler tanımlanıyor. Örneğin, 663 sayılı KHK ile bizi hastanelerde görevine yetiştirmeyen hekimlerin yerine yedek kuvvet olarak görüp görevlendirmeler başlıyor, nöbetler başlıyor. Bunların bir kısmı kısıtlandı ve genelgeyle bir kenara bırakıldı ama şunu biz kabul edemiyoruz: Biz, sadece aile hekimliği tıp disiplinini uygulamak istiyoruz ve çalışma şartlarımızdaki iş yükümüzü artıran diğer tıp disiplinlerinin işlerini yüklenmek istemiyoruz. Bunlar, bizim demotive olmamıza, tükenmişlik sendromu içine girmemize ve günlük poliklinik çalışma şartlarımızda, hekimlerin hastalara göstermiş olduğu güler yüzün ve sıcak, samimi ilişkilerin ertelenmesine ya da engellenmesine sebep oluyor çünkü uykusuz ve yorgun, başka işleri yapan, işinden memnun olmayan bir hekim tabii ki birinci basamakta yapmış olduğu asli görevlerin sunumunda bazı sıkıntılar yaşayacaktır.

Sayın Yetiş'in sorusuna cevap vermek istiyorum. SABİM mobbing aracı olmuştur. Peki, şu andaki durumuyla olmalı mıdır? Olmamalıdır. Bizim sunumumuzda yer aldığı kadarıyla -zaten 4483 sayılı Yasa'dan bahsediyoruz, size vermiş olduğumuz kılavuzlarda da var, raporda da var- burada yazılı olan bir şikâyetin söz konusu olabileceğini biz de kabul ediyoruz, mutlaka içimizde görevini doğru yapmakta zaman zaman aksamalar olan hekim arkadaşlarımız olabilir ama şu hâliyle SABİM'in bizim üzerimizde mobbing aracı olduğunu, net bir şekilde modifiye edilmesini ve hatta olup olmamasının sorgulanmasını, yasada tanımlandığı şekilde görev yapması gerektiğini düşünüyoruz.

Şiddetin, aile hekimleriyle diğer hekimler arasındaki farkını sormuştunuz. Evet, aile hekimlerinin görmüş olduğu şiddette çok daha farklı boyut var. Bizler bire bir hastaların kolay ulaşabildiği hekimleriz, istediği an gelip, bizi görüp ulaşabiliyorlar. Dolayısıyla, biz sözel şiddete çok daha fazla maruz kalıyoruz. Özellikle, ikinci basamak ya da üçüncü basamaktaki diğer hekimlere uygulanmış olan fiziksel şiddetin, aslında, buradan, sözel şiddetin engellenememesinden ya da cezalandırılmamasından dolayı cesaretleterek olduğunu düşünüyoruz. Evet, birinci basamak ile diğer basamaklar arasında biraz fark var. Bizde biraz daha sözel şiddet çok fazla, diğer basamaklarda fiziksel şiddeti de geçiyor ama bu demek değildir ki bizde de fiziksel şiddet yok. Evet, bizde de fiziksel şiddet var ama yargıya yansıyan şeyler ne yazık ki ikinci, üçüncü basamaktaki kadar çok değil.

Son olarak, Sayın Cemalettin Şimşek Bey'in üç tane sorusu vardı, bununla ilgili de Hukuk Komisyonu Koordinatörümüz Sayın Şenol Atakan'ın cevap vermesi daha doğru olabilir, hani hasta hakları birimi, SABİM gibi.

Teşekkür ederim.

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAĞAN – Teşekkür ederim.

Ben kendi notlarımdan, Başkanımın da aktardığı... Sayın vekillerimin, esasında bir tek kişi değil ama ben sunumumda da söyledim. Şimdi, sıkıntı burada şu: Esasında, ben gerçekten gurur duydum, Türkiye'de bu sorunların tartışılması, buraya, bu noktaya gelmemiz... Geç ya da erken olduğu tabii ki tartışılabilir ama belli bir noktada olduğunu gösteriyor.

Kendi sunumumda da şunu söylemişim: Türkiye'de, sağlık sisteminde, tabii birtakım sıkıntılar var. Son dönemde, sağlıkta dönüşümde, sadece hasta memnuniyeti ve vatandaş hakları biraz fazla gözetildi. Bu anlamda, çalışanların haklarının aynı oranda gözetilmediğini söylemişim. SABİM'de de buna benzer bir uygulama var diye örnek verdim. Yani sonuçta bizim sayımız sınırlı, tabii daha çok siyaset geniş kitlelere hitap ediyor ama bu işin geldiği noktada artık bu bilince varıldığını düşünüyorum kamuoyu tarafından da. Burada da Komisyonumuza çok önemli görev düşüyor. SABİM tabii ki olmalı -Sayın Vekilim sordu- kesinlikle, iletişim çok önemli. Zaten Başkanım dedi, biz, Federasyon olarak yaptığımız 2009'daki çalıştayda, 2010'daki çalıştayda Bakanlığa "Tıp fakültelerinde iletişim teknikleri dersi verilsin." diye yazılı belge verdik zaten, şiddetle ilgili daha bunların hiçbirini yokken. İletişim kesinlikle olmalı, SABİM de olmalı ama bu şekliyle asla olmamalı. Çok uzman insanlar olmalı ve şikâyetler, yasasını da söyledik -inşallah, biz o davamızı da kazanırız- şikâyetler çok açık, yazılı, ad, soyad, tarih, imzalı... Yapılacak tabii, vatandaşın hakkı, hekimi de şikâyet edecek, sağlık çalışanını da ama bunun gözetilmesi gerektiğine inanıyoruz. Şu anda yani amiyane olacak ama keyfi uygulamalar oluyor, görüyoruz. O anlamda, SABİM -Sayın Vekilim de sordu- tabii ki olmalı ama çok uzman ellerde, kesinlikle sağlık sistemine hâkim, sağlık çalışanlardan...

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – İletişimi...

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAĞAN – Evet, iletişimi çok iyi bilen olmalı yani meşruiyet sınırları aşılmamalı bu anlamda şikâyet geldiği zaman.

Başka notlarımdan... Sayın vekillerimiz sordu, çalışma şartları dendi. Evet, bizim aile hekimleri olarak ciddi sıkıntılarımız var yasal düzenlemeler yapılmadığı için. Hastaların bazen mahremiyetlerine girmek zorunda kalıyoruz çünkü başımızda bir performans sistemi var yani Medise gelen kanunlar var, inceliyoruz ama geldiği gibi duruyor. Bizim yaptığımız hukuk panellerinde de konuştuğumuz bir şey yani insanların özel sınırlarını tanımlayıp yani sistemimizden bazı verileri, bazı çalışmaları istiyor ama biz o çalışmaları... Vatandaşa hiçbir sorumluluk getirilmemiş durumda bu konuda, sağlıkta. Biz, bunun, aramızda bir örneğini veririz yani -çok özür dilerim- yeni bir buzağı olduğu zaman bildirim zorunluluğu getirilmiş, para cezası veriliyor ama aynı şeye sağlıkta rastlayamıyoruz, vatandaşa hiçbir sorumluluk, yükümlülük yok mesela, bütün her şey aile hekimlerinin sırtında ve bazen bu yüzden hastaların mahremiyetini yani şiddet... Bu da şiddeti getiriyor sonuçta yani mahremiyetine girmek zorunda kaldığımız sınırlar da olabiliyor iyi belirlenmediği için, çok sınırdan görev yapıyoruz. Başkanım söyledi, birinci basamağın her unsuru bizden isteniyor o manada.

BAŞKAN – Evet.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Bir şeyi söylüyorum ben o yüzden, ben bir şey...

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Ceza...

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Şimdi, bu izlenen politikalar sonucunda bir kısıtlanmış hasta var mı?

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Şimdi, evet...

Ben sunumda da söyledim Sayın Vekilim. Şimdi, tarihte de bu yer almıştır. Fransız Devrimi'nde de öyle bir dönem oldu, "demokrasi" adı altında bir kıyım yaşandı. Maalesef, toplumda hasta ve hasta haklarını "sınırsız özgürlük" diye...

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – İşte bu kuruluşlar size kısıtlanmış hasta...

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Evet, hasta haklarını "sınırsız özgürlük" olarak algılayan bir kesim oldu.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Yani ben esas onu sormak istiyorum.

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Bakın, ben hastanelere ara sıra gidiyorum, eskiye göre değişim şu: Bir Sayın Vekilim ortaya koydu, belki olması gerekiyordu ama hakikaten hastaneye gittim, her yerde şikâyet hakkı, hasta hakları. "Hakikaten hastaneye mi gittim? Bana burada bir şey mi yapacaklar?" diye vatandaş sorabilir de yani -dediğim gibi- bazı şeylerin dengede gözetilmesi lazım, onu zaten söyledim.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – İşte, yani kantarın topuzu orada kaçtı, onu demek istedim.

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Yani bunu, "sınırsız özgürlük" olarak algılayan bir kesim oldu. Yani acile geliyor, sağlık çalışanlarına...

BAŞKAN – Sayın Atakan, çok teşekkür ediyoruz.

AHEF YÖNETİM KURULU ÜYESİ DR. ŞENOL ATAKAN – Çok özür dilerim.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Yapılan her türlü şikâyet, hasta haklarına da, SABİM’e de yapılan şikâyet asılsız da olsa, işte değersiz de olsa hekim bir soruşturma geçiriyor, orada bir şey var, hekimin üzerinde baskı var.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Gerginlik oluşuyor.

CEMALETTİN ŞİMŞEK (Samsun) – Gerginlik oluşuyor. Bunun hakikaten araştırılması... Eğer araştırmaya suçlama değerse hekimin soruşturulması, hasta çalışanı... Burası çok önemli olduğu için söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Evet, önemli ama işte, bizim de başka komisyon toplantılarımız var ve yaklaşık iki saattir şeydeyiz, Genel Kurul açılıyor.

Sayın Girginer, bir şey mi söyleyeceksiniz? Bir cümle...

AHEF YÖNETİM KURULU BAŞKANI DR. MURAT GİRGİNER – Sayın İsmail Tamer’in sorusunu kaçırdığım için tekrar dönmek istiyorum. SGK geri ödeme kurumlarının neden olduğu şiddetten bahsetmiştik. Evet, burada, aslında geri ödemenin kısıtlanmasıyla ilgili, hastaların kolay ulaşabildiği, hekimlerin yazamadığı ilaçlarla ilgili bize saldırısı oluyor ve bununla ilgili bilinçlendirme olmuyor. Aynı zamanda, Sayın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımızın yapmış olduğu bir açıklama var aile hekimlerinin sağlık harcamalarını artırdığı ile ilgili. Evet, burada bir paradoks olduğunu biz de kabul ediyoruz çünkü İngiltere’de birinci basamak, sağlık harcamalarının yüzde 75’ini alırken Türkiye’de henüz çok daha az miktarda sağlık harcamasını birinci basamak alıyor. Artan rakamlar olabilir ama kanun koyucuların, yine bakanlarımızın bu şekilde açıklamalarında direkt bizi hedef göstermesi ne yazık ki hastalar önündeki itibarımızı sarstığını tekrar hatırlatmak istiyorum.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Maalesef doğru.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, bugünkü oturumu bitiriyorum.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 13:50